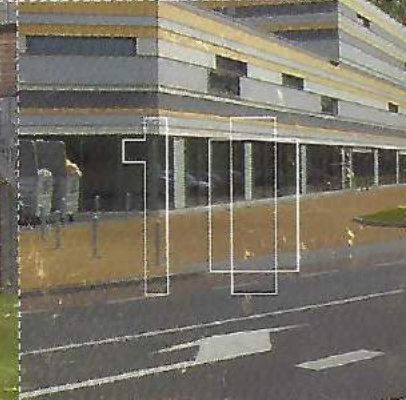
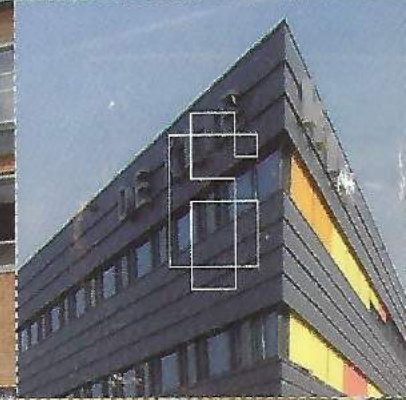
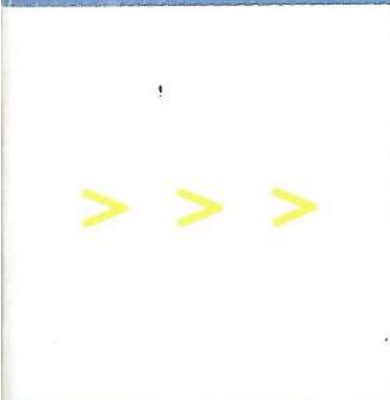




de Kopgroep Inventarisatie 24 multifunctionele accommodaties



24

colofon

Inventarisatie 24 multifunctionele accommodaties

Uitgave de Kopgroep mei 2008 | www.de-kopgroep.nl

Auteurs Sven Ossenkoppele & Ben de Vor

Begeleiding Krijno van Vugt & Theo van Wijk

Tekstredactie Nestas communicatie | www.nestas.nl

Fotografie Sven Ossenkoppele en anderen

Ontwerp Iris Hulshof | www.irisgrafischontwerp.nl

voorwoord

In Nederland worden veel multifunctionele accommodaties (MFA's) gerealiseerd. Zo ontstaat een kleurrijk palet van Brede Scholen, Kulturhusen, woonzorgcentra en andere gecombineerde voorzieningen. Deze ontwikkeling zal zich de komende jaren voortzetten vanuit een sterk besef dat investeren in MFA's ook investeringen in wijkontwikkeling, participatie, sociale cohesie, ontplooiing, ontmoeting en dergelijke met zich meebrengen.

Maar doen de MFA's er nu echt toe? Maken ze wel het verschil dat we denken? Worden we er nu wel beter van? En wie dan? Deze en andere vragen stelt de Kopgroep Maatschappelijk Vastgoed zich bij de ontwikkeling van al deze MFA's. Om hier beter zicht op te krijgen heeft de Kopgroep twee studenten - Sven Ossenkoppele en Ben de Vor - van de Hogeschool Utrecht een inventarisatie laten uitvoeren. Zij brachten 24 MFA's in beeld door beschrijvingen van inhoudelijke activiteiten en samenwerking, de organisatie van de samenwerking en de huisvesting. Deze inventarisatie toont hoe het met de ontwikkeling van MFA's in Nederland is gesteld. Hier ontstaat inderdaad een kleurrijk palet. Kleurrijk wat betreft ambities en doelstellingen of het ontbreken hiervan, de mate van inhoudelijke en organisatorische samenwerking of het nog moeten starten hiervan en de ruimtelijke en fysieke condities van deze MFA's.

De Kopgroep heeft het voornemen om een aantal MFA's de komende jaren te gaan volgen in hun ontwikkeling. Wat betekenen ze voor hun omgeving? Neemt de participatie en sociale cohesie toe? Vergroten MFA's de ontwikkelingskansen van kinderen? Wat is nu het maatschappelijke rendement? Deze inventarisatie laat zien dat er nog veel te winnen is en dat het zinvol is verder in te zoomen op het maatschappelijke rendement van de MFA's. Ben en Sven hebben een belangrijke bijdrage geleverd, waarvoor de Kopgroep hen hartelijk dankt.

We gaan ervan uit dat met deze inventarisatie de basis is gelegd voor een beter beeld van dat maatschappelijk rendement. Zodat de vraag of MFA's er nu echt toe doen volmondig met ja kan worden beantwoord. ■

De Kopgroep Maatschappelijk Vastgoed

Krijno van Vugt
Theo van Wijk

inleiding

Voor u ligt de rapportage Inventarisatie 24 multifunctionele accommodaties. De rapportage is in opdracht van de Kopgroep Maatschappelijk Vastgoed geschreven als reguliere stageopdracht voor de opleiding Ruimtelijke Ordening en Planologie, onderdeel van het Instituut voor de bebouwde omgeving van de Hogeschool Utrecht te Utrecht. Wij vroegen diverse MFA's een uitgebreide vragenlijst in te vullen. De antwoorden vormden de input voor interviews met direct of indirect betrokkenen bij de MFA's waarin we een duidelijk beeld van de betreffende MFA wilden krijgen. Vervolgens hebben we hun reacties op onze conceptbeschrijvingen verwerkt.

De rapportage geeft de vele verschijningsvormen en ontwikkelrichtingen van MFA's weer. Wij pretenderen niet een compleet overzicht van soorten MFA's te geven. Deze inventarisatie is een momentopname van het brede beeld dat uit onderzoek naar MFA's ontstaat. Hoofdconclusie is dan ook dat geen blauwdruk bestaat voor dé MFA; iedere MFA biedt de specifieke omgeving maatwerk. Zodoende ontstaat een kleurrijk palet van vele verschillende MFA's.

Onze stageopdracht komt voort uit de vraagstelling van de Kopgroep Maatschappelijk Vastgoed naar het zogenaamde maatschappelijke rendement van MFA's. Door op het gebied van onderwijs, opvang, cultuur, welzijn, zorg en dergelijke te gaan samenwerken onder één dak zouden onder meer betere voorzieningen ontstaan voor kinderen en volwassenen, meer buurtactiviteiten plaatsvinden, kunnen buurtbewoners beter participeren, verbetert de sociale cohesie in wijken. Vanuit deze en andere ambities en doelstellingen zijn veel MFA's gerealiseerd: Brede Scholen, Kulturhusen, gezondheidscentra.

Om er achter te komen of deze doelen ook gehaald zijn, is het wenselijk en noodzakelijk om de maatschappelijke effecten van de gerealiseerde MFA's te bekijken. Deze inventarisatie dient om een beter beeld te krijgen van het maatschappelijke rendement. De rapportage bevat een beschrijving van 24 MFA's op drie onderdelen: inhoud, gebouw en organisatie. Deze onderdelen hebben we steeds bekeken vanuit de invalshoek in hoeverre de MFA is opgezet dan wel heeft geleid tot samenwerking op inhoud, organisatie en het gebruik van ruimte.

Het onderdeel inhoud besteedt aandacht aan de inhoudelijke samenwerking tussen de betrokken deelnemers binnen de verschillende MFA's. Waar mogelijk geven we informatie over vooraf opgestelde ambities tot en met de uiteindelijk gerealiseerde samenwerking.

Onder het kopje gebouw staat een beschrijving van het gebouw. Is de MFA multifunctioneel opgezet of is sprake van een bedrijfsverzamelgebouw? Zijn er multifunctionele ruimtes en hoe worden deze gebruikt?

Tot slot beschrijven we hoe de organisatie van de samenwerking er uitziet. Hoe was deze bedoeld en op welke manier is deze verder ontwikkeld? Welke vormen en structuren worden gebruikt om de samenwerking te bevorderen?

De inventarisatie is in opdracht van de Kopgroep Maatschappelijk Vastgoed uitgevoerd onder begeleiding van Krijno van Vugt (M3V adviespartners/De Kopgroep) en Theo van Wijk (De Wijkplaats/De Kopgroep). Wij willen hen bedanken voor het bieden van een stagemogelijkheid en begeleiding. Daarnaast gaat onze dank uit naar de onderzochte MFA's die ons de kans boden om bij 24 verschillende organisaties in de keuken te kijken. Dat was heel leerzaam voor ons. Verder willen wij Jos Verkroost bedanken voor de begeleiding vanuit de Hogeschool Utrecht. ■

Sven Ossenkoppele
Ben de Vor

voorwoord	>	2
inleiding	>	4
inhoud	>	5

1 De @rchipel	>	6
2 De Bolster	>	8
3 Het Bolwerk	>	10
4 Corossia	>	12
5 De Bongerd	>	14
6 De Klif	>	16
7 De Mene	>	18
8 De Wiken	>	20
9 Den Papendiek	>	22
10 Eninver	>	24
11 De Serre	>	26
12 Haren Donk en Reit	>	28
13 Het Hoofdkwartier	>	30
14 Het Scala	>	32
15 Het Scharnier	>	34
16 Het Holstohus	>	36
17 Malburcht	>	38
18 Palet	>	40
19 Panamaplein	>	42
20 Pannenhoeft	>	44
21 Parottia	>	46
22 Prismare	>	48
23 Waterwin	>	50
24 Wonderwoud	>	52
samenvatting	>	54

inhoud

Het ontwikkelen van Almere-Buiten omvat niet alleen het bouwen van nieuwe woningen, maar ook het realiseren van voorzieningen. De gemeente Almere besloot om de voorzieningen voor de Eilandenbuurt onder te brengen in de Brede School De @rchipel.

Inhoud

Met De @rchipel wilde Almere zijn tweede Brede School openen. De Stichting BAS (Brede Almeerse School) kreeg als taak de inhoudelijke samenwerking aan te sturen. Nog voor de bouw van De @rchipel begon, namen de participanten deel in een netwerk om zo alvast te wennen aan hun toekomstige samenwerking.

Vanaf de opening in 2005 is de inhoudelijke werkwijze van De @rchipel sterk veranderd. Welzijnswerk stelde een activiteitencoördinator aan die het stokje overnam van de Stichting BAS. Verschillende werkgroepen organiseren activiteiten die tezamen het idee van de Brede School vormgeven. Door ook organisaties en bewoners uit de wijk in een werkgroep te laten deelnemen, probeert men de betrokkenheid in de buurt te verbeteren. In het Eilandhuis kunnen buurtbewoners elkaar ontmoeten tijdens koffieochtenden en vele andere activiteiten. Deze buurtontmoetingsruimte kunnen zij ook zelf voor hun eigen activiteiten afhuren.

**'Combinatie opbouwwerk en
activiteitencoördinator heeft veel
voordelen'**

Patricia van der hoek | welzijnswerk De Schoor

De @rchipel

Gebouw

In De @rchipel zijn verschillende multifunctionele ruimtes gerealiseerd. Aula, sportzaal, speellokaal, handarbeidruimte en het eilandhuis zijn zo ingericht dat ze geschikt zijn voor vele soorten activiteiten. Gebruikers zijn de deelnemende organisaties en buurtbewoners. Daarnaast beschikken participanten over hun eigen ruimtes. Het afsluiten en beveiligen van het gebouw veroorzaakt problemen, zodat het niet altijd mogelijk is om alle ruimtes te verhuren.

Organisatie

In het beginstadium overlegden alle participanten gezamenlijk over facilitaire én inhoudelijke kwesties. Snel is besloten om deze zaken gescheiden te behandelen. In december 2005 is een beheerplan voor facilitaire zaken opgesteld. Het Management Team, waarin alle deelnemers zijn vertegenwoordigd, neemt inhoudelijke besluiten over zaken die de @rchipel in zijn geheel aangaan. Werkgroepen bestaan uit minimaal drie participanten en zijn verantwoordelijk voor het organiseren van activiteiten. Zij leggen voorstellen voor activiteiten eerst ter goedkeuring voor aan het MT. Het MT beslist ook over de hoogte van de budgetten. Geld daarvoor komt uit gemeentelijke subsidies. De beheerder van de school is evenals de inhoudelijk coördinator in dienst bij het welzijnswerk De Schoor.

Samenvattend

Na een stroef begin werken participanten steeds intensiever samen aan een breed programma van activiteiten.

De samenwerking met de buurt willen zij verder verbeteren.

Het gebouw herbergt meerdere multifunctionele ruimtes die ook als zodanig in gebruik zijn. Het Eilandhuis speelt binnen de hele @rchipel een cruciale rol. De organisatie maakte een sterke ontwikkeling door. Samenwerking binnen het Management Team maakt het beter mogelijk doelstellingen van de Brede School te realiseren. ■

'Directeur bepaalt het succes van de Brede School'

Bert van Spil | gemeente Almere



PARTICIPANTEN

- OBS de @rchipel
- Kinderdagverblijf en BSO UK
- Peuterspeelzaal De Schoor
- Welzijnswerk De Schoor
- Sportzaal
- Bibliotheek De Boekanier
- CKV Culturele en Kunstzinnige Vorming
- Eilandhuis

START EXPLOITATIE

januari 2005

OPPERVLAK

5.792 m² BVO*

PROGRAMMABEHEER

De Schoor, Welzijnswerk Almere

*Bruto Vloer Oppervlak

EIGENDOMSBEHEER

Goede Stede, Gemeente Almere, OBS de @rchipel

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: De Schoor, Welzijnswerk Almere
- Horeca: De Schoor, Welzijnswerk Almere

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 18.00
Dinsdag	08.00 - 18.00
Woensdag	08.00 - 18.00
Donderdag	08.00 - 18.00
Vrijdag	08.00 - 18.00

Indien gewenst te huur in de avonden en in het weekend.



De provincie Groningen vergrijst. Werkgelegenheid en voorzieningen concentreren zich in de steden. Onstwedde is een kleine kern 10 kilometer ten noordoosten van Stadskanaal die met de bekende problemen kampt: het aantal senioren neemt toe en het aantal voorzieningen loopt terug. Woningcorporatie Wooncom en de gemeente Stadskanaal willen met De Bolster een passende oplossing bieden.

Inhoud

De ambities voor Onstwedde betreffen het realiseren van seniorenwoningen én het behoud van voorzieningen. Wooncom heeft in de kern Onstwedde veel bezit. Vooral de duplexwoningen sluiten niet aan op wensen en eisen die ouderen aan hun woning stellen. Renovatie moet woningen ook geschikt maken voor senioren. Het huisvesten van thuiszorg, bibliotheek en kinderopvang onder het éne dak van de Bolster moet deze voorzieningen toekomstbestendig maken.

Zodat ook mensen van buiten het dorp worden verleid naar Onstwedde te komen voor een bezoek aan de bibliotheek of aan de stichting Welstad. Anno 2007 is inderdaad samenwerking tot stand gekomen tussen bibliotheek, kinderopvang, stichting Welstad en thuiszorg Meander. De kinderopvang gebruikt de bibliotheek en - één dag per week - de ruimtes van Welstad. De stichting organiseert overkoepelende activiteiten als een gezamenlijke picknick en een paasontbijt.

'De corporatie wil de voorzieningen in Onstwedde behouden'

Janna Speelman | Woningcorporatie WoonCom

De Bolster

Gebouw

Wie als buitenstaander Onstwedde bezoekt, verwacht niet een gebouw van dergelijk formaat in een kleine kern aan te treffen. De bouwstijl van De Bolster en de naastgelegen grondgebonden woningen voor senioren sluiten op elkaar aan. De Bolster moet het hart van het dorp vormen. Het toekomstige plein zal dit effect versterken. Op de eerste en tweede verdieping zijn ouderenwoningen gevestigd. De maatschappelijk functies zijn op de begane grond te vinden. In de centrale hal heeft de VVV een plaats gekregen. Bibliotheek en kinderopvang zijn links van het centrale gedeelte gevestigd. Een glazen schuifdeur biedt toegang tot de stichting Welstad aan de andere kant. Naast de entree is een zorgkantoor van Meander te vinden.

Slechts de vergaderruimte van Welstad is te huur. Onder meer jeugdzorg, thuiszorg en de pedicure maken hiervan gebruik. Vanuit buurtbewoners is weinig vraag naar de mogelijkheid deze ruimte te huren. Ook de computerruimte in de bibliotheek wordt niet altijd benut. In De Bolster gebeurt zoveel dat er weinig ruimte is voor andere activiteiten. Al met al is de multifunctionaliteit gering.

Organisatie

Tussen de eerste voorbereidingen en de eerste steen lag 15 jaar. Eigenlijk wilden dorpsbewoners een ouderwets bejaardenhuis. Maar omdat een dergelijke combinatie van wonen en zorg niet meer van deze tijd is, moest een andere invulling worden gezocht. Wooncom vindt het belangrijk te investeren in de toekomst. Ander uitgangspunt was dat de bibliotheek in de accommodatie een plaats kreeg.

De gemeente voerde bij de realisatie een duidelijke regierol. Als grootste gebruiker in het pand is Welstad in de loop der tijd een trekkersrol gaan vervullen. De stichting voelt zich het meest verantwoordelijk voor het facilitair beheer van de centrale ruimtes en regelt de meeste inhoudelijke zaken. Kinderopvang en bibliotheek beheren hun eigen ruimtes.

'Ouderenbonden zijn trots op De Bolster'

Janna Speelman | woningcorporatie WoonCom

Samenvattend

Samenwerking tussen partijen en bundeling van maatschappelijke voorzieningen bleek de oplossing om ze voor Onstwedde te behouden. Ook kwamen in het dorpscentrum weer seniorenwoningen te staan. Onstwedde kreeg met De Bolster een bijzonder gebouw met een eigen plek voor bibliotheek, kinderopvang en Welstad én seniorenwoningen. De vergaderruimte en computerruimte worden niet optimaal benut.

De houding van de gemeente Stadskanaal en woningcorporatie Wooncom bevorderden de kans van slagen van het creëren van dit voorzieningendcluster. De lange voorbereidingstijd van 15 jaar werd veroorzaakt door veranderde opvattingen over wonen en zorg en financiële moeilijkheden. Welstad draagt in het organiseren van inhoudelijke activiteiten en in het facilitair beheer de meeste verantwoordelijkheid. Gebruikers en omwonenden zijn er trots op dat dit in hun Onstwedde mogelijk is. ■



PARTICIPANTEN

- Stichting Welstad
- Openbare Bibliotheek
- Kindopvang Stadskanaal
- Thuiszorg Meander
- VVV
- Steunstee
- Politie

START EXPLOITATIE

april 2005

OPPERVLAK

1.323 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Stichting Welstad

EIGENDOMSBEHEER

Woningcorporatie Wooncom

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: Stichting Welstad
- Horeca: Stichting Welstad

OPENINGSTIJDEN

Maandag	07.00 - 18.00
Dinsdag	07.00 - 18.00
Woensdag	07.00 - 18.00
Donderdag	07.00 - 18.00
Vrijdag	07.00 - 18.00



Aan de oostkant van Apeldoorn liggen de Vinex-wijken Osseveld en Woudhuis. Hier zochten ook basisonderwijs, kinderopvang en welzijnswerk huisvesting. De gemeente Apeldoorn stuurde aan op het bundelen van voorzieningen en zo ontstond Het Bolwerk. De wijken dateren uit de jaren '90, het multifunctionele centrum - aan de rand van Woudhuis - ging in 1999 open.

Inhoud

Het Bolwerk biedt onderdak aan een basisschool, kinderdagverblijf, twee peuterspeelzalen, buitenschoolse opvang en welzijnswerk. Het bundelen van voorzieningen diende oorspronkelijk vooral om de accommodaties beter te kunnen beheren. Het was de bedoeling dat in de multifunctionele ruimtes ook buurthuisactiviteiten konden plaatsvinden. Van een inhoudelijke visie was eind jaren '90 nog geen sprake. Anno 2007 vinden in Het Bolwerk inderdaad verschillende activiteiten plaats.

Het multifunctionele centrum versterkt de samenwerking tussen participanten en biedt ruimte voor wijkinitiatieven. Welzijnsinstelling Wisselwerk organiseert in samenwerking met de participanten verschillende activiteiten op de Brede Scholen in Apeldoorn. Vanuit Het Bolwerk organiseren zij onder andere sport-, culturele- en naschoolse activiteiten waaraan kinderen uit Osseveld en Woudhuis van 4 tot 12 jaar kunnen deelnemen. Twee naastgelegen basisscholen zijn daarbij eveneens betrokken. Jongeren tot 16 jaar kunnen bij het Jeugdhonk vrij inlopen en eventueel aan speciale activiteiten deelnemen.

De samenwerking tussen de participanten in Het Bolwerk is goed. Dagelijkse samenwerking versterkt de functies. De multifunctionele ruimtes worden steeds beter benut, ook voor bewonersinitiatieven.

Het Bolwerk

Gebouw

Het Bolwerk heeft ruimtes die alleen bestemd zijn voor basisonderwijs, kinderdagopvang en peuterspeelzaal. Multifunctionele ruimtes zijn gelegen in het hart. In het hoge en ruime atrium vinden bridgeavonden, buurtbijeenkomsten en kerkdiensten plaats. De aangrenzende speelzaal ligt iets hoger en kan dienen als podium. Door de schuifwand te sluiten, ontstaat een aparte ruimte die de basisscholen tijdens schooltijden gebruiken. Het atrium wordt minder gebruikt dan verwacht, omdat het alleen voor grote groepen geschikt is, niet opdeelbaar en gehorig is en veel energie verbruikt. Het plaatsen van extra wanden moet het mogelijk maken meer intieme ruimtes te creëren.

'Het atrium hoort intiemer te zijn'

Evert Zijlstra | Accres

Op de eerste etage ligt een drukbezet handvaardigheidlokaal. De andere twee zalen bieden ruimte aan vergaderingen en andere wijkactiviteiten. Het lokaal van de buitenschoolse opvang is ook beschikbaar voor andere participanten. Niet alleen jongeren, maar ook kerk en klaverjasverenigingen gebruiken het jongerencentrum. De multifunctionele ruimtes op de eerste etage zijn op doordeweekse avonden bijna altijd, maar in de weekenden minder vaak verhuurd. Het aantal bewonersactiviteiten neemt toe.

Organisatie

De gemeente Apeldoorn nam het initiatief voor de realisering van Het Bolwerk. De verantwoordelijkheid van het facilitaire beheer ligt bij Accres, een instelling die in Apeldoorn al het vastgoed beheert en exploiteert op het gebied van sport, educatie, ontspanning en recreatie. Voor de verhuur van ruimtes kan iedereen bij de beheerder van Accres terecht. De beheerder van Het Bolwerk leidt het gebruikersoverleg. Incidenteel regelen gebruikers zelf overleg over facilitaire zaken. Er is geen vaste beheerder voor de keuken die aan het atrium ligt. Gebruikers zijn zelf verantwoordelijk voor de catering. Welzijnsinstelling Wisselwerking verzorgt het inhoudelijke programma, net zoals zij dat voor andere brede scholen in Apeldoorn doet. Ook beide naastgelegen basisscholen, Markant (kunst en cultuur) en de wijkraad zijn bij het overleg aanwezig. Het gros van de bewoners is tweeverdieners met jonge kinderen. De nadruk van het Brede School-programma ligt dan ook op het organiseren van naschoolse activiteiten.

Samenvattend

Bij de opening van Het Bolwerk lag geen inhoudelijke visie op tafel. De gemeente Apeldoorn nam het initiatief. De ambitie om de accommodaties beter te kunnen beheren, is gerealiseerd. Het multifunctionele centrum huisvest diverse activiteiten, biedt ruimte aan wijkinitiatieven en houdt de lijnen tussen de verschillende functies kort. Het Bolwerk telt vijf multi-functionele ruimtes. Het atrium, jongerenhok, handvaardigheidlokaal en 2 vergaderruimtes hebben meerdere gebruikers. De kleinere zalen worden intensief gebruikt, het atrium is minder goed verhuurbaar. Een facilitair beheerorganisatie en een welzijnsstichting (programma-beheer) zijn verantwoordelijk voor het dagelijks functioneren van het centrum. Het programmabeheer vindt plaats in samenwerking met de Brede School Apeldoorn. Voor de huur van ruimtes kan men bij de facilitair beheerder terecht. ■



PARTICIPANTEN

- Openbare basisschool Het Woudhuis
- Peuterspeelzaal Kabouterland
- Peuterspeelzaal Peuterwoud
- Buitenschoolse opvang Het Grote Woud
- Kinderdagverblijf Het Kleine Woud
- Wisselwerk (welzijn)
- Wijkcoördinator

START EXPLOITATIE

december 1999

OPPERVLAK

2.850 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Wisselwerk

EIGENDOMSBEHEER

Gemeente Apeldoorn

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: Accres
- Horeca: n.v.t.

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 18.00
Dinsdag	08.00 - 18.00
Woensdag	08.00 - 18.00
Donderdag	08.00 - 18.00
Vrijdag	08.00 - 18.00

Indien gewenst te huur van maandag tot vrijdag tot 23.30. In het weekend van 09.00 tot 23.30.



Corrosia is verreweg de oudste accommodatie in deze uitgave. Corrosia dateert uit het begin van Almere-Haven en onderging sinds zijn start in 1979 veel veranderingen.

Corrosia

Inhoud

Bij de ontwikkeling van Almere-Haven was een sociaal-cultureel centrum inbegrepen. De IJsselmeerpolders kenden al jong een traditie in het bouwen van multifunctionele sociaal-culturele verzamelgebouwen, gebaseerd op het ideaal van het samenbrengen van mensen en activiteiten onder één dak. Zo kreeg Dronten de Meerpaal en Lelystad Agora. Ook de ontwerpers van Almere wilden na evaluatie van deze voorbeelden de traditie voortzetten. Corrosia werd een gebouw met publieksfuncties op de begane grond: een ouderencentrum, een jongerencentrum, een expositieruimte, een bioscoop, voorlichtingsruimte (een soort winkel) en een openbare route door het gebouw heen. Het idee was dat de sociaal-culturele activiteiten elkaar zouden versterken en inspireren. Elke organisatie kreeg een eigen voordeur, maar het was mogelijk om de ruimtes te combineren voor gezamenlijk gebruik. Op de eerste verdieping was in eerste instantie een grote zaal gepland, maar al snel koos men voor het realiseren van een theaterzaal. Het theater De Roestbak zou lange tijd het podium voor Almere blijven. Op de verdieping kwamen kantoren voor groot- en kleinverbruikers. Sinds 1979 wisselde Corrosia veelvuldig van functie, wat het gebouw niet altijd ten goede kwam. De populariteit daalde onder meer doordat gebruikers elkaar geluidsoverlast bezorgden. De enige constante factor binnen Corrosia bleef het Theater De Roestbak. Vooral Theater en Cultureel Centrum maken bij voorstellingen of exposities gebruik van de horecadiensten en elkaars ruimtes. Echte inhoudelijke samenwerking van de andere participanten ontbreekt. Er vindt geen gebruikersoverleg plaats.

Gebouw

In het concept van het multifunctioneel sociaal-cultureel verzamelgebouw lag de nadruk op het creëren van vele functies. Multifunctioneel gebruik van ruimtes door vele participanten was geen doelstelling. Om onderlinge samenwerking te stimuleren is het wel mogelijk om de verschillende ruimtes met elkaar te verbinden. Cultureel Centrum Corrosia, restaurant en theater kunnen op die manier eenvoudig gezamenlijk activiteiten organiseren en daarbij meerdere ruimtes betrekken. Het gebouw is zo ontworpen dat het geschikt is voor verschillende gebruikers en verschillende functies. De vele functiewisselingen zijn daarvan het bewijs.

*'Het is een monument.
Niet qua tijd, maar wel qua wat er
allemaal heeft plaatsgevonden'*

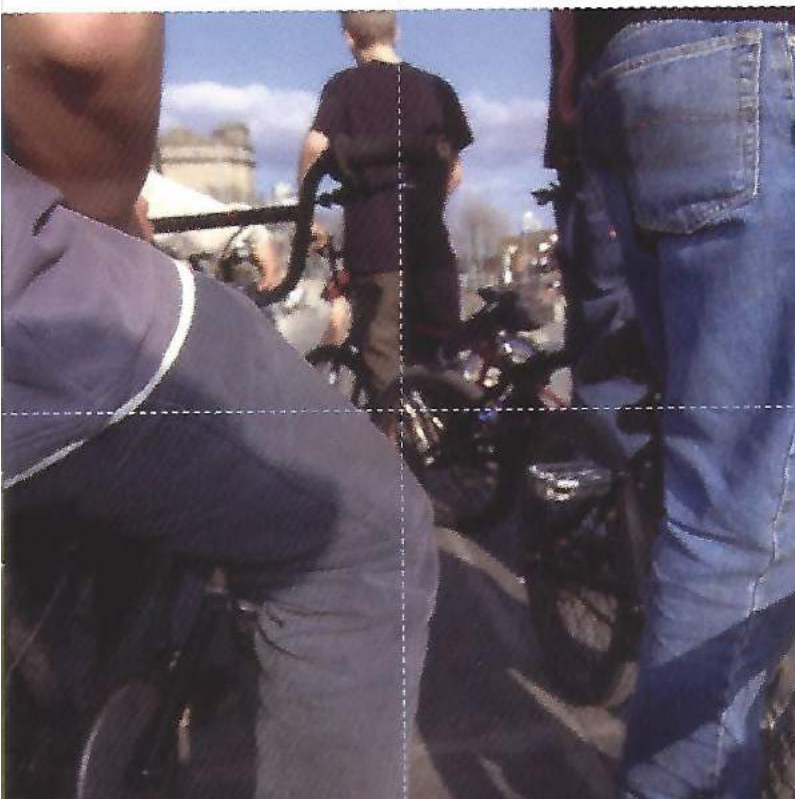
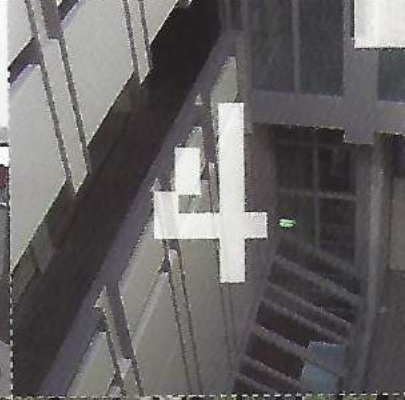
Jan Wachtmeester | De Alliantie

Organisatie

Ook de organisatie van Corrosia onderging vele veranderingen. Omdat het gebouw verschillende eigenaren kende, is het facilitair en inhoudelijk beheer ook op verschillende manieren geregeld. De huidige eigenaar is de woningcorporatie die ook het facilitair beheer op zich nam. Een inhoudelijk coördinator is er nooit gekomen. Het Cultureel Centrum organiseert incidenteel gezamenlijk activiteiten met de andere participanten en krijgt daarin een trekkersrol toebedacht.

Samenvattend

Sinds de start van de exploitatie in 1979 had Corrosia een eigen plaats in Almere-Haven omdat er altijd veel verschillende sociaal-culturele activiteiten plaatsvonden. Participanten werkten weinig samen, het organiseren van gezamenlijke activiteiten gebeurde incidenteel. Het lag nooit in de bedoeling om multifunctionele ruimtes te creëren. De theaterzaal is de enige ruimte die voor multifunctioneel gebruik geschikt is. Wel is gebleken dat het gebouw zich kan aanpassen aan veranderende functies en dat geeft het concept meerwaarde. In de organisatie van Corrosia veranderde veel. Er zijn geen inhoudelijke afspraken. Woningcorporatie De Alliantie fungeert als facilitair beheerder. ■



PARTICIPANTEN

- Cultureel Centrum Corrosia
- Theater De Roestbak
- Restaurant De Compagnie
- SKB Kunstitleen
- Ouderen centrum
- Kunstgalerie
- Woningcorporatie De Alliantie

START EXPLOITATIE

1979

OPPERVLAK

5000 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

n.v.t.

EIGENDOMSBEHEER

Woningcorporatie De Alliantie

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: Woningcorporatie De Alliantie
- Horeca: Restaurant De Compagnie

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 17.00
Dinsdag	08.00 - 17.00
Woensdag	08.00 - 17.00
Donderdag	08.00 - 17.00
Vrijdag	08.00 - 17.00

Indien gewenst te huur tijdens avonden en in het weekend.



Aan de noordkant van Oldenzaal ligt de uitbreidingswijk Graven Es. Hier komen in de periode van 2005 tot 2009 ruim 600 woningen te staan. De Gemeente Oldenzaal realiseerde samen met Woonmaatschappij Oldenzaal (WBO) ook een aantal voorzieningen. In de zomer van 2006 gingen de deuren van de Brede School De Bongerd open.

Inhoud

Het realiseren van een Brede School én 26 woningen op één kavel was de ambitie. In de Brede School zijn de basisschool De Bongerd en kinderdagverblijf Columbus Junior gevestigd. De school wilde vier noodlocaties verruilen voor één gezamenlijke nieuwe locatie. Columbus Junior wilde graag samenwerken. Het schoolbestuur zag voordelen voor de doorstroming naar het basisonderwijs. Financiële en ruimtelijke bezwaren stonden deelname van muziekschool en bibliotheek in de weg. Anno 2007 heeft ook Oldenzaal in navolging van de landelijke trend een eigen 'Breedwijs' opgezette school. Omdat de gemeente de geplande voorziening niet als Brede School wilde erkennen, is voor deze invulling gekozen. De samenwerking tussen kinderdagverblijf en basisschool beperkt zich tot het organiseren van een gezamenlijke musical, carnaval en Sinterklaas. Omdat in de toekomst ook wijkactiviteiten staan gepland, ligt samenwerking met een partner die op het welzijnsvlak activiteiten organiseert in de bedoeling.

De Bongerd

Gebouw

School en kinderdagverblijf hebben vooral behoefte aan buitenruimte, maar de kavel biedt daarvoor niet genoeg ruimte. De accommodatie is opgezet in een vierkant. Drie delen zijn bestemd voor de school, het vierde deel voor kinderdagverblijf en gymzaal. De binnenruimte die zo ontstaat, wordt benut als speelplaats en is 's avonds afsluitbaar. Het kinderdagverblijf is alleen via een buitendeur bereikbaar voor de school.

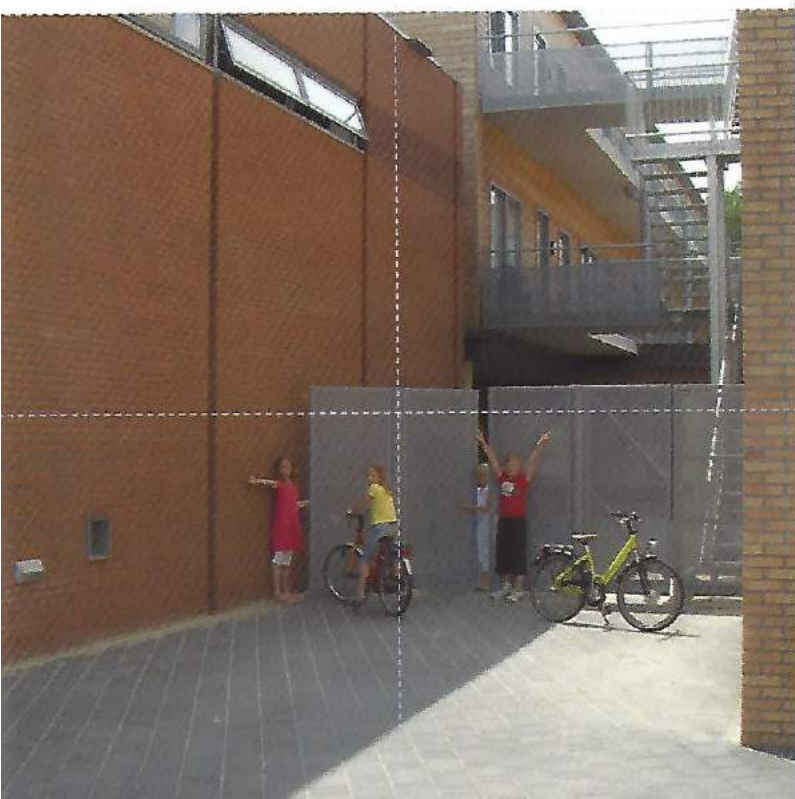
De school heeft een aula die op meerdere manieren te gebruiken is, hoewel dat zelden gebeurt. De Bongerd heeft bewonerscommissies voorgesteld vergaderingen in de aula te houden. School en sportverenigingen zijn gebruikers van de gymzaal. Kinderen uit de wijk kunnen ook buiten schooltijden spelen op het buitenplein. Als in de toekomst het aantal leerlingen daalt, maar de behoefte aan woningen stijgt, kunnen de vier lokalen op de eerste verdieping tot woningen worden omgebouwd. WBO verhuurt deze lokalen nu aan de school.

Organisatie

De gemeente Oldenzaal is vanaf het begin bij de organisatie betrokken. WBO raakte betrokken om het project te kunnen realiseren. De samenwerking tussen beide partijen was en is goed. Men regelt bijvoorbeeld gezamenlijk het inzamelen van afval. De WBO onderhoudt maatschappelijke voorzieningen en woningen. De Bongerd regelt zelf het schoonmaken. De verhuur van de gymzaal ligt bij de gemeente.

Samenvattend

Op één hectare in de nieuwbouwwijk Graven Es zijn 26 woningen, een basisschool, kinderdagverblijf en gymzaal gerealiseerd. Aan realisatie van De Bongerd lag geen inhoudelijk programma ten grondslag. De samenwerking tussen de basisschool en het kinderdagverblijf is dan ook gering en beperkt zich tot een aantal jaarlijkse activiteiten. Positief is dat kinderen makkelijk de overstap van kinderopvang naar basisschool maken. De twee vaste gebruikers van De Bongerd hebben afspraken niet schriftelijk vastgelegd. Ook facilitaire zaken regelen ze niet samen. Alleen de gymzaal heeft meerdere gebruikers. ■



PARTICIPANTEN

- Basisschool De Bongerd
- Kinderdagverblijf Columbus Junior

START EXPLOITATIE

juni 2006

OPPERVLAK

2.239 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

n.v.t.

EIGENDOMSBEHEER

- Woonmaatschappij WBO
 - Kinderdagverblijf
- Gemeente Oldenzaal
 - Basisschool

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: n.v.t.
- Horeca: n.v.t.

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 18.00
Dinsdag	08.00 - 18.00
Woensdag	08.00 - 18.00
Donderdag	08.00 - 18.00
Vrijdag	08.00 - 18.00



Ten noorden van de Waal realiseert de gemeente Nijmegen de nieuwbouwwijk De Waalsprong. Tussen de wijken De Boomgaard en De Elten werd in september 2003 de eerste steen gelegd voor De Klif, de eerste van in totaal drie voorzieningencentra. Dertien maanden later opende De Klif haar deuren voor meer dan 10.000 bewoners.

Inhoud

Als de Waalsprong af is, telt Nijmegen in 2020 circa 27.000 inwoners meer. De gemeente wil per 10.000 inwoners alle voorzieningen in en voor de wijk in één centrum onderbrengen. Op dit moment telt De Waalsprong 12.000 inwoners met De Klif als het enige cluster. Nijmegen ambieert met het voorzieningencentrum een hart voor de wijk te creëren met laagdrempelige voorzieningen waar wijkbewoners elkaar kunnen ontmoeten. Anno 2007 bezet basisschool De Oversteek met ongeveer 600 leerlingen een deel van De Klif. Men verwacht een piek van 1.100 leerlingen te bereiken. Het wijkcentrum wordt nog niet voldoende benut omdat De Waalsprong veel tweeverdieners telt die daarvan weinig gebruikmaken. Om meer bezoekers te trekken, vinden grootschalige evenementen plaats, zoals het organiseren van een hardloophwedstrijd. De theaterzaal wordt volop gebruikt voor stand-up comedy, kinderfilmdagen en theatergroepen. Een brochure informeert inwoners van De Waalsprong over het programma. Samenwerking tussen de participanten groeit. De Lindenberg (Centrum voor de kunsten) verzorgt muzieklessen aan de kinderen van de basisschool. Het consultatiebureau heeft een vast inloopsprekuur in De Klif. Daarnaast maken ook de logopedist en sociaal verpleegkundige gebruik van multifunctionele ruimtes.

De Klif

Gebouw

De architect wilde het gebouw vormgeven als een schip, op een locatie tussen twee rivieren. In de puntige hoek van het gebouw (drie verdiepingen) zijn multifunctionele ruimtes gesitueerd: twee speelzalen en een lerarenkamer, die tevens voor andere doeleinden gebruikt kan worden. Rondom de ontmoetingsruimte liggen de andere multifunctionele ruimtes, zodat gebruikers elkaar tegenkomen. Meerdere participanten gebruiken theaterzaal, sportzaal, muziekrumtes en handvaardigheidlokaal. Het gebouw beschikt over een keuken die lunches en kleine diners verzorgt. De opzet van het gebouw wil meervoudig gebruik stimuleren. De school heeft vanuit het eigen ruimtebudget vierkante meters toegevoegd aan het multifunctionele deel en gebruikt daarnaast de theaterzaal als aula. Overigens is het theater ook geschikt voor het geven van fitnesslessen. De sportzaal is van alle multifunctionele ruimtes het meest bezet, namelijk voor ongeveer 90 procent van de beschikbare tijd. De KION (kinderopvang Nijmegen) maakt veelvuldig gebruik van de multifunctionele ruimtes. Met de groei van de school nam het beschikbare aantal multifunctionele ruimtes (onder meer vergaderruimtes) af. De Klif kan ruimtes aanpassen aan de eisen die de functie stelt. Als het aantal leerlingen op de basisschool te zijner tijd weer terugloopt, dan is het mogelijk om de ruimtes in het scholengedeelte om te bouwen tot ouderenwoningen.

Organisatie

De afdeling beheer van de gemeente Nijmegen heeft het beheer opgezet. Veel onderdelen zijn gezamenlijk geregeld, zoals huur en servicekosten. Beheerders zijn gespecialiseerd op het gebied van techniek, sport en horeca. De realisatie van De Klif stond vanaf het begin in het teken van samenwerking tussen de gebruikers. Voordat het voorzieningendcluster gerealiseerd was, vond al gebruikersoverleg plaats. Dit wordt nu voortgezet door een gebruikersoverleg dat eens in de zes weken plaatsvindt. Voor de huur van ruimtes kan men terecht bij de beheerder. Gezocht wordt naar een goede manier om het ontwikkelen van programma's te stimuleren en coördineren. De welzijnsorganisatie is gekomen met een voorstel voor het aanstellen van een coördinatie manager. Tot nu toe stuurde het facilitair beheer vooral op inhoudelijke samenwerking.

'Beheer is het grote voordeel'

Martin Peters | gemeente Nijmegen

Samenvattend

Middenin nieuwbouwwijk De Waalsprong ligt De Klif. Nijmegen ambieert met het voorzieningendcluster een hart voor de wijk te creëren met laagdrempelige voorzieningen waar wijkbewoners elkaar kunnen ontmoeten. In het voorzieningendcluster ligt de ontmoetingsruimte centraal. Daarnaast zijn meerdere multifunctionele ruimtes gesitueerd, zoals een theaterzaal, handvaardigheidlokaal en muziekruimte. Participanten maken veel gebruik van deze ruimtes. Externe partijen gebruiken vooral de vergaderzalen en sportzaal. Gezocht wordt naar de invulling van een inhoudelijk programma en een goede manier om het ontwikkelen van programma's te stimuleren en coördineren. Het gebruikersoverleg dateert al van voor de opening van het voorzieningenshart en vindt momenteel eens in de zes weken plaats. ■



PARTICIPANTEN

- Openbare basisschool De Oversteek
- Buitenschoolse opvang Ondersteboven
- Peuterspeelzaal Ondersteboven
- GGD-Nijmegen consultatie-bureau)
- N.I.M (Nijmeegse Instelling voor Maatschappelijk Werk)
- Wijkcentrum
- en anderen

START EXPLOITATIE

oktober 2004

OPPERVLAK

8.285 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

In afwachting van de uitkomst en voorstel van een onderzoek naar 'aanpak programma-aanbod' wordt dit gedeeltelijk door beheer uitgevoerd.

EIGENDOMSBEHEER

Gemeente Nijmegen

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: Gemeente Nijmegen, afdeling accommodaties
- Horeca: De Lindenberg

OPENINGSTIJDEN

Maandag	07.30 - 23.30
Dinsdag	07.30 - 23.30
Woensdag	07.30 - 23.30
Donderdag	07.30 - 23.30
Vrijdag	07.30 - 23.30
Zaterdag	09.00 - 14.00
Zondag	10.00 - 15.00

Indien gewenst te huur in de weekenden van 08.00 tot 23.30.



Aan de rand van Zutphen begon in 1994 de bouw van Leesten. In 2010 wonen hier 10.000 mensen. Omdat de gemeente nieuwe voorzieningen bij elkaar onder één dak wil brengen, ging in 2001 multifunctioneel centrum De Mene open.

Inhoud

Volgens het programma van eisen van de gemeente Zutphen (januari 1999) moet het gebouw voor heel Leesten een open, uitdagende, laagdrempelige ontmoetingsplek worden. Vooraf zijn geen inhoudelijke voorwaarden aan het ontwikkelen van een Brede School gesteld omdat Zutphen nog geen dergelijk project kende. Toekomstige Brede Scholen, die een nieuwe behuizing krijgen, moeten wel aan zulke voorwaarden voldoen. De Mene is een multifunctionele accommodatie met een wijkcentrum en een Brede School. Een halfjaarlijkse kalender geeft een overzicht van de buitenschoolse activiteiten. Een deel ervan vindt in De Mene plaats, zoals kennismakingslessen - tijdens schooluren - in tennis, basketbal en volleybal, maar ook cursussen muziek en bewegen. Na schooltijd kunnen kinderen deze kennismaking voortzetten tijdens een cursus. Sportverenigingen en het centrum voor kunsten De Muzenhof organiseren deze activiteiten samen met de buitenschoolse opvang van De Blokkentoren die de samenwerking voor de buitenschoolse activiteiten coördineert.

Gebouw

Wijkcentrum De Mene vormt het hart van het gebouw. De ingang van het wijkcentrum is tegelijk hoofdtoegang voor het hele gebouw. Hoofdgebruikers hebben elk een eigen ingang. De basisschool gebruikt het wijkcentrum als gemeenschapsruimte die door middel van een schuifwand in tweeën deelbaar is.

De Mene

Het horecagedeelte in het wijkcentrum doet 's avonds en in het weekend dienst als sportkantine. De buitenschoolse opvang organiseert eigen activiteiten in het lokaal voor handvaardigheid. De school zelf gebruikt de speellokalen overdag voor bijvoorbeeld remedial teaching, werkvormen met (kleine) groepjes kinderen of voor overleg. Brede School-activiteiten vinden zowel in de multifunctionele ruimten als in de basisschool plaats. De sportzaal is overdag vooral bij de basisschool in gebruik en 's avonds bij basketbalvereniging Hanze Stars. Het wijkcentrum is gedurende een aantal dagdelen gesloten, maar de gemeente wil de openingstijden verruimen.

Organisatie

De gemeente Zutphen heeft drie samenwerkingsverbanden Brede School waarvan in totaal zes scholen deel uitmaken. Twee daarvan zijn ondergebracht in multifunctionele centra die onderwijs, kinderopvang, zorginstellingen, welzijnswerk en sportvereniging gezamenlijk huisvesten. De Brede School Leesten wil niet alleen de ontwikkelingskansen voor kinderen vergroten, maar ook de relatie tussen ouders, buurt en school versterken. De werkgroep Brede School Leesten stelt in samenwerking met de coördinator Brede Scholen een visiedocument op om de samenwerking te verbeteren en te structureren. In de Mene vindt momenteel geen structureel gebruikersoverleg plaats, omdat het faciliteren van het beheer van het centrum tekort schiet.

De beheerder is te weinig aanwezig en beheer, ontvangst en toezicht zijn ontoereikend. De gemeente overlegt met de verschillende gebruikers om beheer en exploitatie te verbeteren, maar daarvoor is aanzienlijk meer geld nodig. De exploitatieopzet bij de start van het centrum was te optimistisch. Het is onduidelijk bij welk loket, voor welke prijs en op welk tijdstip gebruikers een multifunctionele ruimte kunnen huren. Dankzij werkgelegenheidsprojecten krijgen facilitaire werkzaamheden in de Mene vorm. De overige participanten dragen zelf zorg voor het beheer en de exploitatie van de eigen ruimtes. Een checklist regelt de schoonmaak van het aangrenzende plein.

'Wij bepalen niet of het leeft, dat doen de mensen'

Theo Venneman | Gemeente Zutphen

Samenvattend

De Mene moet zich ontwikkelen tot dé plek waar wijkbewoners elkaar ontmoeten. Het vergroten van ontwikkelingskansen voor kinderen en het versterken van de relatie tussen ouders, buurt en school zijn het doel. Participanten organiseren enkele activiteiten gezamenlijk, zoals de Kerstmarkt en de Sint Maartenopectocht, maar behouden hun eigen identiteit en hun eigen ruimten. Tevoren zijn geen eisen gesteld aan de manier van samenwerken en het organiseren van activiteiten, maar het was wel de bedoeling dat het gebouw ruimte zou bieden aan aanvullende activiteiten. Sportzaal, wijkcentrum, speellokaal en handvaardigheidlokaal hebben meerdere gebruikers. Ook in de basisschool vinden Brede School-activiteiten plaats. De bezettingsgraad van de multifunctionele ruimtes kan nog hoger. Het is onduidelijk bij welk loket, voor welke prijs en op welk tijdstip gebruikers een multifunctionele ruimte kunnen huren. Er is geen gebruikersoverleg. De verantwoordelijkheid voor het facilitaire beheer ligt bij de participanten. ■



PARTICIPANTEN

- Openbare Basisschool Lea Dasberg
- Kinderdagverblijf De Blokkentoren
- Buitenschoolse opvang De Blokkentoren
- Peuterspeelzaal De Mene
- Stichting Welzijnswerk Zutphen (SWZ)
- Sportzaal

START EXPLOITATIE

juli 2001

OPPERVLAK

4.171 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Stedelijk coördinator Brede Scholen Zutphen

EIGENDOMSBEHEER

Gemeente Zutphen

FACILITAIR BEHEER

Dagelijks:
Stichting Welzijnswerk Zutphen
Horeca:
Stichting Welzijnswerk Zutphen

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 13.00 17.00 - 23.00
Dinsdag	15.30 - 23.00
Woensdag	08.30 - 12.00 17.00 - 23.00
Donderdag	08.00 - 23.00
Vrijdag	15.30 - 23.00
Zaterdag	12.00 - 20.00



In 2000 benaderde de gemeente Smallingerland woningbouwvereniging Smallingerland om gezamenlijk een Brede School te realiseren. Vier jaar later was De Wiken klaar. Het multifunctionele centrum in de gelijknamige wijk huisvest diverse voorzieningen.

Inhoud

Voor de Wiken gelden dezelfde uitgangspunten als voor de andere Brede School die de gemeente Drachten rijk is. Het gaat om activiteiten die de combinatie van wonen en zorg bevorderen en om optimale ontwikkelingskansen voor kinderen. De Wiken wil vanuit een integrale visie inspelen op de behoeften van kinderen en volwassenen, kinderen tot 12 jaar een totaalpakket aan voorzieningen bieden en het welbevinden van wijkbewoners bevorderen. Hoewel de samenwerking tussen participanten anno 2007 nog gering is, vinden wel verschillende activiteiten plaats. Kinderen van 4-12 jaar kunnen meedoen aan activiteiten die in het teken staan van spelen met muziek en natuur in de wijk. Ook worden weerbaarheidstrainingen georganiseerd. MOS welzijnswerk neemt naschoolse activiteiten voor haar rekening. Welzijnswerkers en politie organiseren begeleidingsprojecten voor jongeren.

Een inhoudelijk coördinator is verantwoordelijk voor samenwerking binnen de multifunctionele accommodatie. Het is de bedoeling om alsnog een gezamenlijke open dag te houden.

'Je hebt nogal wat ideale omstandigheden nodig voor een MFA'

Genil Leistra | Actielerie Groen

De Wiken

Gebouw

Voor basisscholen De Kameleon en Het Mozaïek is een gezamenlijk speellokaal gerealiseerd. De scholen, sportverenigingen en andere participanten maken bovendien gebruik van een sportzaal. Basisscholen maken op hun beurt weer gebruik van het centraal gesitueerde wijkcentrum. Door het openen van een schuifwand is het mogelijk om het horecagedeelte bij het wijkcentrum te trekken zodat het geheel weer voor andere doeleinden geschikt is. Zo benutten en huren meerdere gebruikers verschillende ruimtes. Waar overdag de buitenschoolse opvang actief is, vinden 's avonds vergaderingen plaats. Een huisvestingstekort was de aanleiding om De Wiken te realiseren. Het gebouw is niet opgezet vanuit het idee om gemeenschappelijke voorzieningen te creëren en dat is merkbaar. Het feit dat de thuiszorg een afgezonderde ruimte bezet en de sportzaal geen aparte toegang heeft, zijn niet bevorderlijk voor het multifunctioneel gebruik. Participanten van De Wiken hoeven niet voor het gebruik van multifunctionele ruimtes te betalen. Gebruikers betalen een kostprijsvergoeding voor ouderactiviteiten en een commercieel tarief voor commerciële activiteiten.

Organisatie

Woningbouwvereniging Smallerland is deskundig op het gebied van realisatie, financiering en technisch beheer en is eigenaar van het gebouw. De gemeente Smallerland is nauw betrokken geweest bij de invulling van de Brede School. Pas in 2007 stelde het bestuurlijk overleg een beheer-overeenkomst vast. Deze regelt de gebruikskosten voor ruimten en onderverhuur, het klein dagelijks onderhoud, alarmdienst, belastingen, nutsvoorzieningen, koffie- en buffetvoorziening. De beheerder van het wijkcentrum, conciërges van de scholen en participanten regelen het dagelijks beheer. Alle beheerkosten worden verrekend op basis van het aantal vierkante meters dat participanten gebruiken.

Samenvattend

De gemeente en Woningbouwvereniging Smallerland realiseerden samen de Brede School De Wiken in 2004. Het huisvesten van maatschappelijke instellingen was de aanleiding. Samenwerking tussen participanten komt op gang, bijvoorbeeld in het organiseren van naschoolse activiteiten. Het centrum van het gebouw, waar het wijkcentrum, sportzaal en vergaderzalen zich bevinden, is geschikt voor multifunctioneel gebruik. Een beheerovereenkomst die pas in 2007 is opgesteld, regelt de kosten voor het gebruik van multifunctionele ruimtes. Het dagelijks beheer is in handen van MOS en conciërges van de basisscholen is in afspraken vastgelegd. ■



PARTICIPANTEN

- Openbare basisschool De Kameleon
- Protestants Christelijke basisschool Het Mozaïek
- Maatschappelijke Onderneming Smallerland (MOS welzijnswerk)
- Catalpa (kinderopvang en buitenschoolse opvang)
- Thuiszorg de Friese Wouden (consultatiebureau)
- Talant (dagopvang geestelijk gehandicapte kinderen)
- Sportbedrijf Smallerland (sportzaal)

START EXPLOITATIE
augustus 2004

OPPERVLAK
4.031 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Brandsma & Bloem

EIGENDOMSBEHEER

Woningbouwcorporatie Smallerland

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: MOS welzijnswerk
- Horeca: MOS welzijnswerk

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 18.00
Dinsdag	08.00 - 18.00
Woensdag	08.00 - 18.00
Donderdag	08.00 - 18.00
Vrijdag	08.00 - 18.00

Indien gewenst te huren tijdens
avonduren en zaterdag en zondag
van 08.00 tot 24.00.



Den Papendiek

In 1998 sloot de polikliniek in het Achterhoekse Groenlo de deuren. Het streekziekenhuis wilde de voorzieningen behouden en vond samen met de Gemeente Groenlo, woningcorporatie De Woonplaats en de apotheek een passende oplossing door de realisatie van het gezondheidscentrum Den Papendiek. Den Papendiek ging in 2004 open en biedt medio 2007 ruim 20 zorginstellingen onderdak.

Inhoud

Kortere lijnen, één loket en onderlinge kruisbestuiving. Die meerwaarde moet de gezamenlijke huisvesting van de zorginstellingen bieden. Inwoners van Groenlo kunnen bijvoorbeeld de medicijn die de huisarts voorschrijft meteen bij de apotheek afhalen. Dankzij het ene loket is sneller hulp mogelijk en worden zij sneller doorverwezen naar andere zorgverleners. Het ene loket biedt ook praktische voordelen. Het werkt ruimtebesparend en versterkt de banden tussen de zorginstellingen. Participanten kunnen van elkaar leren. Dit alles betekent een kwaliteitsimpuls voor de zorg. Dat waren de doelen die de initiatiefnemers zich vooraf stelden. Anno 2007 zijn er te weinig gerealiseerd. Hoewel de huisartsen zich in het voortraject terugtrokken, namen zij twee jaar na de opening toch hun intrek in Den Papendiek. Dankzij hen ontstaat veel beweging in het pand. Zij maken samenwerking met andere participanten mogelijk en hebben een bepalende stem in het overleg. Toch werken slechts enkele gebruikers met elkaar samen zoals huisartsen en apotheek. Elke participant heeft een aparte wachtkamer. Van een gezamenlijk loket en/of gedeelde wachtkamer is het echter nooit gekomen.

Gebouw

Het gezondheidscentrum is een duurzaam gebouw. Het geniet in de regio een behoorlijke bekendheid. Alleen het parkeerprobleem vormt één van de weinige ergernissen. Achter de entree ligt een overzichtelijke zorgwinkelstraat. De vele bezoekers aan de apotheek kunnen vlakbij de entree terecht. Alle kleinere zorginstellingen bevinden zich op de begane grond. Grotere organisaties, zoals de GGD en Irisz, zijn op de eerste etage gehuisvest. Klanten die meer privacy wensen, gaan naar de eerste etage waar ook jeugd- en verslavingszorg zijn te vinden. In het gebouw zijn geen multifunctionele ruimtes aanwezig, omdat ruimtes in de toekomst meer functiegebonden zijn. Alle beschikbare ruimtes zijn verhuurd. Alleen de yogalessen vinden 's avonds in de ruimte van één van de participanten plaats.

Organisatie

Bij aanvang van het project kwam De Woonplaats in beeld omdat deze woningcorporatie affiniteit heeft met het realiseren van zorgaccommodaties. De Woonplaats heeft zeven woningen in Groenlo in bezit en is dus gebaat bij het handhaven van een goed voorzieningenniveau. De gemeente Groenlo en De Woonplaats hebben Den Papendiek samen gebouwd. Het ambitieniveau was hoog. Er is echter te weinig nagedacht over een goede samenwerking.

Er was onvoldoende draagvlak bij de toekomstige gebruikers en een aantal participanten trok zich terug. Na de opening vervult elke participant de eigen taken. Drie participanten vormen bij toerbeurt het dagelijks bestuur dat facilitaire zaken bespreekt. De huismeester voert de dagelijkse beheertaken uit. Verantwoordelijkheden zijn duidelijk vastgelegd. Circa vier keer per jaar zijn alle participanten uitgenodigd voor het gebruikersoverleg. Enkele particulieren nemen daaraan geen deel omdat zij geen voordeel zien in samenwerking met de instellingen. Zij doen hun werk en zijn daarmee tevreden. Zowel in het voortraject als tijdens de uitvoering miste Den Papendiek een katalysator om onderlinge samenwerking te bevorderen.

'Niet iedereen weet wat de ander doet'

Gilda Groothuis | Huismeester

Samenvattend

Omdat gemeente, De Woonplaats, de apotheek en de polikliniek zorginstellingen voor Groenlo wilden behouden, herbergt Den Papendiek nu meer dan 20 zorginstellingen. Initiatiefnemers benadrukten het voordeel van de bundeling van zorg onder één dak: korte lijnen, 1 loket en onderlinge kruisbestuiving. Doelen zijn slechts deels gehaald. De inrichting van Den Papendiek is gebruiksvriendelijk. Een aantal zorgverleners werkt samen, maar het gezamenlijke loket is niet gerealiseerd. Participanten beschikken over eigen functiegebonden ruimtes. In een enkel geval wordt een ruimte wel voor andere doeleinden gebruikt. Een dagelijks bestuur heeft de verantwoordelijkheid voor de gang van zaken binnen Den Papendiek. Vier keer per jaar vindt gebruikersoverleg plaats over facilitaire zaken. Een aantal particulieren neemt daaraan geen deel. Het gebruikersoverleg is vooral gericht op het facilitair beheer. Een huismeester voert dagelijkse beheertaken uit. ■



PARTICIPANTEN

- Polikliniek S.K.B.
- Kring-apotheek Groenlo
- GGD Gelre-IJssel
- Inszorg
- GGNet
- CIZ
- Praktijk voor fysiotherapie
- Zorgwinkel
- Wel en Wee Verloskundigen
- Huisartsen-praktijk
- Cesartherapie
- Logopedie-praktijk Groenlo
- St. zorg-combinatie
- Marga Klompé (ouderenzorg)
- Praktijk voor Mondhygiëne
- Diëtiste
- Huismeester
- en anderen

START EXPLOITATIE

januari 2004

OPPERVLAK

5.166 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

n.v.t.

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: De Woonplaats
- Horeca: n.v.t.

EIGENDOMSBEHEER

Woningcorporatie
De Woonplaats

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.15 - 18.00
Dinsdag	08.15 - 18.00
Woensdag	08.15 - 18.00
Donderdag	08.15 - 18.00
Vrijdag	08.15 - 18.00



De Almelose wijken Kerkelanden en Aalderinkshoek zijn fysiek en sociaal van elkaar gescheiden. Op de hoek van de Apollolaan en de Aalderinkssingel opende Eninver in september 2006 haar deuren. De multifunctionele accommodatie moet doen wat haar naam Eenheid IN VErsccheidenheid zegt: met vele activiteiten de wijken dichterbij elkaar brengen.

Inhoud

Het stimuleren van wijkontwikkeling, het financieel beheerbaar houden van schoolgebouwen, het bij elkaar brengen van welzijnswork en het stimuleren van onderwijskundige ontwikkelingen zijn uitgangspunten voor het realiseren van Eninver. Het idee van de Brede School en de aanpak van onderwijsachterstanden speelden een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de multifunctionele accommodatie. Het opstarten van het wijkcentrum bleek minder lastig dan verwacht. Voor oudere wijkbewoners was de drempel naar het nieuwe wijkcentrum wellicht wat hoger, omdat ze sterk gehecht waren aan de sfeer in het oude gebouw. De nieuwe locatie leidde ook tot nieuwe activiteiten. SCOOP (als professionele instelling) en diverse andere organisaties regelen activiteiten voor onder andere ouderen en maken daarbij veel gebruik van vrijwilligers. SCOOP organiseert ook verlengde schooldagactiviteiten. Jongerenwerkers werken samen met het wijkservicepunt. Plannen om te komen tot inhoudelijke samenwerking zijn niet opgesteld. Ruimten worden centraal beschikbaar gesteld. Programmatische samenwerking moet op eigen initiatief vorm krijgen, maar gezamenlijke activiteiten beperken zich vooralsnog tot een gezamenlijke Sinterklaas- en Kerstviering.

'Als je wilt samenwerken kan het.
Als je het niet wilt, kan het ook'

Huib Melerhorst | Stedelijk beheer gemeente Almelo

Eninver

Gebouw

Het opvallende gebouw van architect Vera Yanovshtchinsky staat op een zichtlocatie in Almelo en trekt de aandacht. Een nog te realiseren kunstwerk moet bezoekers vanzelf naar de nu nog verscholen entree leiden. Het basisonderwijs, de peuterspeelzaal en de tienerswoos maken gebruik van eigen ingangen. Er zijn in totaal 16 multifunctionele ruimtes beschikbaar: 2 handvaardigheidlokalen, 3 speellokalen, 4 vergader/cursusruimten, een aantal gemeenschappelijke ruimtes, een centrale hal, keuken, sportzaal, spreekkamer en computerlokaal. De gemeenschapsruimtes van de scholen en het wijkcentrum zijn ook bestemd voor meervoudig gebruik. De centrale open trap leidt van de ingang naar het deel met de meeste verhuurbare ruimtes op de eerste verdieping. Daar ligt ook de sportzaal die sportverenigingen en wijkbewoners in de avonden gebruiken. Een aparte deur geeft toegang tot dit afgesloten compartiment. Nu al gebruiken ongeveer 30 vaste huurders de vergaderaccommodaties. De keuken biedt voldoende faciliteiten.

Organisatie

De gemeente (eigenaar) zette een organisatie voor stedelijk beheer op met primaire partners voor het beheer van de gemeenschappelijke ruimten, de integrale onderdelen (waaronder gevels) en de onderdelen die de partners samen willen organiseren (zoals schoonmaak).

Participanten kunnen kosteloos gebruik maken van de multifunctionele ruimtes. In een aantal gevallen betalen gebruikers wel voor de ruimten. Een maatschappelijk tarief geldt voor laagdrempelige wijkactiviteiten zoals kaartmiddagen. Een kostprijsvergoeding geldt voor een zogeheten semiwijk activiteit die speciaal voor de wijk is georganiseerd, zoals gym met een vakdocent. Bedrijven of instellingen betalen een commercieel tarief voor het gebruik van één van de vier vergaderzalen. Goed beheer is de ruggengraat voor Eninver. De locatiemanager leidt het maandelijkse gebruikersoverleg en heeft als opdracht om functies efficiënt en effectief te koppelen. Gebruikers zoeken op verschillende onderdelen de samenwerking. Schoonmaak en internetverbinding zijn centraal geregeld.

Samenvattend

De ambitie van Eninver was om de twee wijken sociaal dicht bij elkaar te brengen, om welzijnsactiviteiten te stimuleren, om een impuls te geven aan onderwijskundige ontwikkelingen en om de huisvestingssituatie en de exploitatie van de drie basisscholen te verbeteren. Met 16 multifunctionele ruimtes heeft het gebouw voldoende capaciteit om de doelstellingen te verwezenlijken. Bewoners krijgen ruimte om activiteiten te ontplooiën en scholen om een stap voorwaarts te zetten. De basisscholen gebruiken de voor hen bestemde ruimten intensief. Buiten schooltijd vinden veel vergaderingen plaats. Sportverenigingen kunnen tot 23.00 uur in de sportzaal terecht. De gebruikers zullen hun aanbod aan activiteiten moeten uitbreiden. De gemeente Almelo heeft een organisatie voor stedelijk beheer opgezet die verantwoordelijk is voor een effectief gebruik van de gemeenschappelijke ruimten zodat een goed financieel beheer mogelijk is. De locatiemanager regelt het gebruikersoverleg, verhuur van ruimten en alle facilitaire zaken en stuurt bovendien de samenwerking tussen de instellingen aan. ■



PARTICIPANTEN

- Basisschool De Zegge
- Basisschool De Roets
- Basisschool De Triangel
- Peuterspeelzaal De Tovertuin
- SCOOP Welzijn
- Wijkservicepunt Noordwest
- Wijkcommissie Kerkeland
- Stichting wijkplatform Aalderingsehoek

START EXPLOITATIE

september 2006

OPPERVLAK

5941 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Gemeente Almelo

EIGENDOMSBEHEER

Gemeente Almelo

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: Gemeente Almelo
- Horeca: Stedelijk beheer Almelo

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 23.00
Dinsdag	08.00 - 23.00
Woensdag	08.00 - 23.00
Donderdag	08.00 - 23.00
Vrijdag	08.00 - 23.00

Indien gewenst te huur op zaterdag en zondag van 08.00 tot 23.00.



In het Amsterdamse Osdorp in Amsterdam vindt grootschalige herstructurering plaats. Het stadsdeel krijgt meer verschillende woningen, moderne voorzieningen en een stevige economische impuls. In november 2006 ging het multifunctioneel centrum De Serre open.

Inhoud

De Serre moest een laagdrempelige ontmoetingsplek voor de wijk worden die ruimte biedt aan volwassenenactiviteiten. In De Serre zouden twee buurthuizen uit het oude Osdorp samen een nieuwe plek krijgen. Het multifunctionele centrum speelt in op de veranderde bevolkingssamenstelling van de nieuwe wijk waar ook mensen met hogere inkomens komen te wonen. Samen met de bewonersgroepen uit de verdwenen buurthuizen vormen zij de toekomstige doelgroep van De Serre. Hier vinden zowel commerciële als maatschappelijke activiteiten plaats. De commerciële activiteiten leveren meer geld op, maar mogen in geen geval de buurtinitiatieven overschaduwen. De opening in het najaar van 2006 ging gepaard met vele festiviteiten. Een grotere naamsbekendheid stimuleert het aanbod aan activiteiten. Inderdaad hebben steeds meer organisaties en activiteiten een eigen plek in De Serre gevonden. Van yogalessen tot kunstuitleen en diensten van de Pinkstergemeente. Bewoners kunnen elkaar ontmoeten bij het wijkservicepunt. Woningcorporaties houden er spreekuren. Zo maken nieuwe inwoners meteen kennis met De Serre. Ook dat vergroot de bekendheid.

'Nut en noodzaak van het Osdorpse kunnen we op deze vierkante meters faciliteren'

Tjaal Aeckerlin | Welzijn aan 't IJ

De Serre

Gebouw

De buitenkant van het gebouw past meer bij een kantoor dan bij een multifunctioneel centrum. De entree ligt verscholen in de glazen plint. Het interieur heeft wel een warme, kleurrijke uitstraling. Beheerder, kunstuitleen Cordaan en het wijk-servicepunt hebben een eigen ruimte. Vijf kleine kamers zijn geschikt voor cursussen en andere kleinschalige activiteiten. Computercursussen zijn mogelijk in de pc-ruimte. Het gebouw heeft 2 grotere zalen. De grootste heeft een podium en een moderne licht- en muziekinstallatie. Hier vinden ook grote bijeenkomsten en vergaderingen plaats. De andere zaal kan door schuifwanden in vier worden gedeeld. Veel huurders bezetten geen eigen ruimte, maar kunnen wel beschikken over voldoende opbergruimte. Een half jaar na de opening vinden al veel activiteiten plaats. De bezettingsgraad ligt tussen de 50 en 60 procent, maar zal toenemen naarmate de bekendheid van De Serre stijgt.

Organisatie

Bij het ontwikkelen van De Serre waren beide buurthuizen uit het oude Osdorp betrokken. Een derde Turkse partij nam op eigen initiatief deel aan de gesprekken met het stadsdeel. Stadsdeel Osdorp besteedt al het maatschappelijk beheer uit aan externe partijen, waaronder Welzijn aan 't IJ dat multifunctionele accommodaties beheert en het dagelijks beheer regelt. De beheerder leidt het gebruikersoverleg met de partners waarin activiteiten en de onderlinge samenwerking worden besproken. Het wijkservicepunt is een op zichzelf staande organisatie, hoofdzakelijk bemand door de huismeesters van woningcorporatie Het Oosten.

Samenvattend

In De Serre vonden twee oude buurthuizen samen een nieuw onderkomen. Participanten waren betrokken bij de realisatie. Het fungeert als buurthuis voor alle oude en nieuwe Osdorpers. De Serre biedt onderdak aan een zorginstelling, wijkservicepunt en heeft vele multifunctionele ruimtes waar organisaties en bewoners ruimten kunnen huren. Het multifunctionele centrum ligt centraal en is uitstekend bereikbaar. Er vinden al veel activiteiten plaats. De ontmoetingsfunctie krijgt meer en meer vorm. Welzijn aan 't IJ is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer, leidt het gebruikersoverleg en heeft het wijkservicepunt in handen. Het wijkservicepunt zal meer bekendheid moeten krijgen. ■



PARTICIPANTEN

- Wijkservicepunt
- Stichting Cordaan (zorginstelling)
- Welzijn aan 't IJ
- Christian Church Outreach International Amsterdam
- EHBO-vereniging Osdorp
- Pinkstergemeente Osdorp
- Stichting Impuls (welzijn)
- Stichting Kansweb (meidenclub)
- Stichting Saamaka Soni (cultuur)
- YOGA en Ontspanning
- Nancy Neede (yoga)
- Krokus de Saenlanden (kraamzorg)

START EXPLOITATIE

november 2006

OPPERVLAK

960 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Welzijn aan 't IJ

EIGENDOMSBEHEER

Stadsdeel Osdorp

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: Welzijn aan 't IJ
- Horeca: Welzijn aan 't IJ

OPENINGSTIJDEN

Maandag	09.00 - 22.30
Dinsdag	09.00 - 22.30
Woensdag	09.00 - 22.30
Donderdag	09.00 - 22.30
Vrijdag	09.00 - 22.30

(indien gewenst te huur in het weekend van 09.00 tot 22.30)



Met het concept van de Brede Bossche Scholen wil de gemeente problemen aanpakken in de sociaal zwakkere wijken van 's Hertogenbosch. Op dit moment staan er zes dergelijke scholen. Vier daarvan zijn gerealiseerd in een nieuw gebouw, zoals Haren, Donk en Reit.

Inhoud

In een raadsbesluit van 13 april 2002 zijn de uitgangspunten voor de Brede Bossche School vastgelegd: De BBS is een instrument om de grote problemen waarmee de stad worstelt, aan te pakken, te weten de educatieve achterstand en scheefgroei op arbeidsmarkt. Hierbij gaat het om de concentratie van problemen in bepaalde stadsdelen en de cumulatie van problemen bij bepaalde groepen.

De Brede School moet bijdragen aan het voorkomen van de educatieve achterstand en voortijdig schoolverlaten door te zorgen voor een sluitende/integrale aanpak van onderwijs, welzijn en culturele voorzieningen. Verder moet de Brede School door het verbeteren van de sociale infrastructuur tegelijkertijd de leefbaarheid van de wijk verbeteren.

Dat kan door het organiseren van laagdrempelige educatieve en ontmoetingsactiviteiten. De Brede School moet eveneens de kwaliteit van het voorzieningenniveau verbeteren.

Deelnemende organisaties moeten zich bezighouden met één van deze vier beroepsvelden: wonen, welzijn, zorg of de educatie van kinderen tussen 0 en 13 jaar.

Om deze ambities te verwezenlijken is een inhoudelijk concept voor de Brede School opgesteld met drie aandachtspunten. In de eerste plaats moet een participant zijn eigen werk blijven doen, maar wel openstaan voor samenwerking met andere deelnemers (bijvoorbeeld bij het organiseren van een gezamenlijke Sinterklaasviering).

Haren, Donk en Reit

Het Pluspakket stelt extra subsidies beschikbaar voor het organiseren van gezamenlijke activiteiten die aansluiten bij één van de vijf speerpunten: sport, spel en bewegen; cultuur en kunsteducatie; leesbevordering; educatie en ondersteuning; ICT. Deze extra subsidie van € 22.500 per locatie maakt het mogelijk om activiteiten te organiseren die normaal niet mogelijk zouden zijn. Multifunctioneel gebruik van ruimtes en een goede onderlinge samenwerking en afstemming zijn belangrijke criteria om voor subsidie in aanmerking te komen. In de derde plaats sluiten gezamenlijke activiteiten bij voorkeur aan bij de actualiteit, bijvoorbeeld de kinderboekenweek.

'Beheer volgt inhoud, maar inhoud kan niet zonder beheer'

Fon van Heesch 1 gemeente 's Hertogenbosch

Gebouw

De begane grond is bedoeld als laagdrempelige ontmoetingsplek. Hier zijn onder andere het wijkcentrum, de kinderopvang, het theater en het Gezondheidsinformatiepunt gevestigd. Op de verdieping heeft het basisonderwijs zijn plek gekregen. Multifunctionele ruimtes voornamelijk te vinden op de begane grond. De speelstraat heeft verschillende opvangfuncties. Het wijkcentrum is multifunctioneel te gebruiken en ook het theater telt verschillende gebruikers. Het is een interessant gebouw. Het ruimtelijke concept verleent de verschillende functies meerwaarde.

Organisatie

's Hertogenbosch heeft voor alle Brede Scholen een beheerorganisatie opgezet waarbij ook Haren, Donk en Reit is aangesloten. De hoofdbeheerder en acht collega-beheerders zijn verantwoordelijk voor het openen en sluiten van het gebouw, de ontvangst van bezoekers, dagelijkse werkzaamheden en ondersteuning van activiteiten.

Ook het inhoudelijk overleg is gestructureerd. Ieder half jaar vindt een strategisch overleg plaats tussen de verschillende Brede Scholen, elke 6 weken een inhoudelijk gebruikers-overleg tussen beroepskrachten en elke 6 weken een gebruikersoverleg over beheer en exploitatie. Deze overlegstructuur moet samenwerking bewerkstelligen.

Extra subsidie in de vorm van het zogenaamde Pluspakket stimuleert participanten om samenwerkingsverbanden aan te gaan. Participanten schreven op eigen initiatief een beleidsplan voor Haren, Donk en Reit met hun wensen en doelen in de Brede School.

Samenvattend

Inhoudelijk is veel ontwikkeld en uitgewerkt. De professionele aanpak maakt het mogelijk activiteiten goed te organiseren. Het ontwerp van het gebouw houdt goed rekening met het doel ervan. Er is rekening gehouden met de functies die er in gehuisvest zouden worden en de beoogde samenwerking. Organisatorisch is in Haren, Donk en Reit alles tot in de puntjes geregeld. Voor het facilitair beheer is een professionele organisatie opgezet. Het overleg is goed gestructureerd en wordt professioneel gecoacht. Hierdoor kan iedereen zijn energie gebruiken om resultaat te leveren en doelstellingen te halen. ■



PARTICIPANTEN

- Basisschool de Haren
- KlupUp 0-4 jaar
- Stichting Peuterspeelzalen
- Kindercentrum Duimelot
- Ouder Kind Centrum Op Dreef
- Wijkwinkel Het Centrum
- Gezondheidsinformatiepunt
- Speel-O-Theek De Blauwe Beer
- BBS Wijktheater
- Sporthal

START EXPLOITATIE

Januari 2006

OPPERVLAK

5.500 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Het Beraad van Beroepskrachten Haren, Donk en Reit

EIGENDOMSBEHEER

Gemeente 's Hertogenbosch, afdeling jeugd en onderwijs

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks:
Gemeente 's Hertogenbosch, afdeling sport en recreatie
- Horeca:
Gemeente 's Hertogenbosch, afdeling sport en recreatie

OPENINGSTIJDEN

Maandag	07.30 - 23.00
Dinsdag	07.30 - 23.00
Woensdag	07.30 - 23.00
Donderdag	07.30 - 23.00
Vrijdag	07.30 - 23.00
Zaterdag	10.00 - 14.00
Zondag	10.00 - 14.00

Indien gewenst te huur in het weekend buiten deze tijden



Het Hoofdkwartier

In Bergen op Zoom kampen het kinderdagverblijf en het oude wijkcentrum Het Hoofdkwartier eind jaren 90 met huisvestingsproblemen. De oude kerk stond op de nominatie voor sloop. Door het kinderdagverblijf en het wijkcentrum in de kerk onder te brengen, bleven deze drie voorzieningen voor de buurt behouden.

Inhoud

De kerk staat in de wijk Borgvliet, een oude dorpskern die in de loop der jaren aan de stad Bergen op Zoom vastgroeide. Om een oplossing te bieden voor problemen met hangjongeren en zwerfvuil is een stedelijk vernieuwingsplan opgesteld. Onderdeel van dit plan uit 1998 was het behoud van wijkvoorzieningen. Huisvesting van een aantal van deze voorzieningen in het oude kerkgebouw, was de manier om kerkgebouw en wijkvoorzieningen te behouden.

Anno 2007 hebben twee participanten hun eigen ruimtes in Het Hoofdkwartier in gebruik. De Stichting Verenigde Wijkcentra (SVW) gebruikt een aantal ruimtes voor de activiteiten van het wijkcentrum. Kinderdagverblijf Frankje heeft een groot gedeelte van het gebouw in gebruik voor de kinderopvang. Het inhoudelijke beheer berust bij de SVW en heeft voornamelijk betrekking op de eigen diverse maatschappelijke activiteiten. SVW faciliteert en ondersteunt ook de activiteiten die wijkverenigingen en groepen zelf in Het Hoofdkwartier organiseren.

'Het is hartstikke mooi dat we in een kerk zitten maar we moeten wel weten waarvoor we die gebruiken'

Traus de Moor | SVW

Gebouw

De voorzieningen zijn in een bestaand gebouw gerealiseerd. Het lag niet in de bedoeling dat participanten ruimtes zouden delen. Zodoende kan niet echt van een multifunctioneel concept worden gesproken. Door middel van een inpandige 'doos' constructie is getracht de authentieke kerk te behouden en verschillende ruimtes te creëren die aan moderne eisen voldoen. Veel ruimtes worden voor verschillende doeleinden gebruikt. De grote zaal bijvoorbeeld wordt bijna iedere avond aan verschillende verenigingen en organisaties verhuurd.

Organisatie

De SVW regelt het facilitair en inhoudelijk beheer. SVW is een professionele organisatie die alle wijkcentra in Bergen op Zoom verenigt. Via een centraal systeem worden door heel Bergen op Zoom zalen verhuurd, zodat gebruikers makkelijk op andere locaties terecht kunnen. Ook houdt men bezoekersaantallen bij om te kijken of bepaalde activiteiten binnen een wijk aanslaan. In het nieuwe wijkcentrum vond ook een kinderdagverblijf onderdak. Kinderdagverblijf en wijkcentrum trekken ander publiek; de samenwerking tussen beide participanten is niet groot. Het aanbod blijft voornamelijk beperkt tot de activiteiten van het SVW.

Samenvattend

In de oude kerk zijn een mooi nieuw wijkcentrum en kinderdagverblijf gerealiseerd. Het behoud van de voorzieningen draagt bij aan de leefbaarheid van de wijk terwijl de kerk als symbool en monument voor de wijk behouden bleef. De buitenkant van het gebouw maakt nieuwsgierig naar wat er binnen gebeurt. Het oude kerkgebouw geeft de verschillende functies in het gebouw een extra dimensie. Het gebouw is ingericht voor de functies die daar gehuisvest zijn zodat het kinderdagverblijf moeilijk voor andere doeleinden bruikbaar is. De ruimtes van SVW zijn bedoeld voor multifunctioneel gebruik en als zodanig ingericht. De SVW is verantwoordelijk voor het facilitair en inhoudelijk beheer. De stichting coördineert de vele activiteiten die verschillende verenigingen en buurtgroepen opzetten en uitvoeren. De organisatie is structureel en professioneel opgezet. Het kinderdagverblijf is verantwoordelijk voor het eigen werkproces. Kinderdagverblijf en wijkcentrum trekken wel een ander publiek; de wisselwerking tussen deze twee participanten is gering. ■

'Als je geen vrijwilligers hebt,
kun je de deur wel sluiten'

Truus de Moor | SVW



PARTICIPANTEN

- SVW (stichting verenigde wijkcentra)
- Kinderdagverblijf Frankje
- BSO
- Mariakapel

START EXPLOITATIE

2001

OPPERVLAK

1.600 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

SVW (stichting verenigde wijkcentra)

EIGENDOMSBEHEER

Wonen West Brabant

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: SVW (stichting verenigde wijkcentra)
- Horeca: Vrijwilligers van verschillende verenigingen

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.30 - 23.00
Dinsdag	08.30 - 23.00
Woensdag	08.30 - 23.00
Donderdag	08.30 - 23.00
Vrijdag	08.30 - 23.00

(indien gewensd: te huur in het weekend.)



Het Scala is de eerste van één van de Amersfoortse Brede Combinatie-scholen (ABC-scholen) die onderwijs, welzijn en zorgvoorzieningen voor kinderen combineert.

Het Scala opende in 2004 de deuren.

Inhoud

Een ABC-school bundelt peuterspeelzaal, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg en opvoedingsondersteuning.

Amersfoort hanteert voor haar ABC-scholen de volgende uitgangspunten: hoogwaardige samenwerking (zo mogelijk onder één dak), het creëren van een breed aanbod voor kinderen van 0-12 jaar, het betrekken en ondersteunen van ouders, het leveren van maatwerk per wijk en het versterken van sociale contacten in de wijk. ABC-scholen hebben het optimaliseren van de kansen van kinderen tot doel.

Inhoudelijke samenwerking tussen scholen en andere instellingen vormt de kern. Een externe inhoudelijk coördinator stimuleert de participanten om samen te werken, plannen op te stellen en doelen te stellen. Een gezamenlijke pedagogische visie vormt de basis voor de manier waarop medewerkers van Het Scala met elkaar, met de kinderen en hun ouders omgaan. Zo ontstaan nieuwe initiatieven als De Buitenkast. Kinderen kunnen 'muntjes' verdienen waarmee ze buitenspeelgoed lenen. De Buitenkast is na schooltijd, op zaterdag en in de vakanties open. Ouders krijgen een kopje koffie, zodat ze langer in de buurt blijven en met elkaar in gesprek komen. Vier ochtenden in de week is een gastvrouw aanwezig die ouders en buurtbewoners welkom heet, wegwijs maakt en bij activiteiten betreft.

Het Scala

Gebouw

Het gebouw is ontworpen in twee afzonderlijke delen die via de pergola tussen de ingangen met elkaar zijn verbonden. Het multifunctionele gebouw heeft ruimtes die voor meerdere doeleinden bruikbaar zijn en door middel van schuifwanden zijn uit te breiden. Speel-o-theek, consultatiebureau, de kamer van de schoolarts, de buitenschoolse opvang liggen dicht bij elkaar. In de bijbehorende ruime wacht- en speelruimte kunnen ouders en kinderen elkaar spelenderwijs ontmoeten.

'Wil je goed kunnen samenwerken dan heb je ook informeel contact nodig'

Doreen Rambags | directeur *Spectrum

Organisatie

Concept en organisatiestructuur van de ABC-school zijn sinds de opening van Het Scala verschillende keren aangepast. Vanaf januari 2008 krijgen nieuwe scholen een eigen profiel. In het Kansenprofiel staan het bestrijden van onderwijsachterstanden en het bieden van zorg centraal. Volgens het Wijkprofiel is de ABC-school het bruisende middelpunt in de eigen wijk of buurt. Ouders zijn sterk bij school en wijk betrokken. Dit versterkt de sociale samenhang en veiligheid in de wijk en buurt. In het Verrijkinsprofiel ligt het accent vooral op sociaal, cultureel en sportief gebied. Het Scala werkt binnen een combinatie van een kans- en wijkprofiel. Voor ABC-scholen zijn organisatorisch meerdere dingen geregeld.

De gemeente huurt voor 8 uur per week een externe coördinator in die als een inhoudelijke kwartiermaker fungeert. Het overkoepelend bestuur van de openbare scholen in Amersfoort heeft een professionele beheerder aangesteld voor de facilitaire zaken, inclusief de verhuur van de multifunctionele ruimtes en de horeca binnen het gebouw.

Samenvattend

Het Scala huisvest meerdere voorzieningen die op verschillende manieren samenwerken. De school organiseert bijzondere activiteiten, biedt buurtbewoners meerwaarde. Het gebouw nodigt door zijn indeling uit tot samenwerking en ontmoeting. Meerdere ruimtes zijn multifunctioneel te gebruiken, maar de meeste zijn maar voor één functie geschikt. Een professioneel beheerder regelt dagelijkse facilitaire zaken. Een externe deskundige is verantwoordelijk voor de coördinatie van de inhoud. Dat garandeert objectiviteit. ■



PARTICIPANTEN

- Openbare basisschool 't Spectrum
- SWA Peuterspeelzaal, BSO+, Speeltuin en Speel-o-theek
- Amant (consultatiebureau en maatschappelijk werk)
- GGD jeugdgezondheid
- SKON Kinderopvang, BSO, TSO en VSO
- VSA Vrije School Amersfoort (3 klassen)
- ROC Midden-Nederland (taal- en activeringscursussen voor oud- en nieuwkomers)
- 15 koopappartementen (64m²)

START EXPLOITATIE

2004

PROGRAMMABEHEER

Sovee, Stichting Onderwijs Voorrang Eemland

OPPERVLAK

3.050 m² (excl. appartementen)

EIGENDOMSBEHEER

VVE, OBS 't Spectrum en gemeente Amersfoort

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: Stichting Meerkring, Openbaar Primair Onderwijs Amersfoort
- Horeca: n.v.t.

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 17.00
Dinsdag	08.00 - 17.00
Woensdag	08.00 - 17.00
Donderdag	08.00 - 17.00
Vrijdag	08.00 - 17.00

Indien gewenst te huur in de avonden en in het weekend.



Halverwege de jaren '90 begon de gemeente Hoogvliet met het ontwikkelen van nieuwbouwwijk Tussenwater.

Woningcorporatie Woonbron realiseerde in 2001

Het Scharnier, waarvan basisschool, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang deel uitmaken.

Het Scharnier

Inhoud

Woningcorporatie Woonbron en ontwikkelaar Convide willen een flexibel gebouw realiseren in het laatste deel van Tussenwater, maar de beschikbare ruimte is eigenlijk te klein. Een inhoudelijke visie ontbreekt. Participanten richten zich op hun primaire taak. Sinds september 2007 is basisschool 't Prisma een Brede School-variant geworden waarmee samenwerking in gang is gezet. Sindsdien vinden in de school naschoolse activiteiten plaats. Stichting Welzijn Hoogvliet, de dienst Sport en Recreatie en andere organisaties zijn organisatoren, de school is opdrachtgever.

Gebouw

Op de begane grond en de eerste verdieping zijn een basisschool, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang gevestigd. Een vergaderruimte en een computerinstructielokaal op de eerste verdieping zijn weliswaar geschikt voor multifunctioneel gebruik, maar worden zelden gebruikt. Participanten maken wel gebruik van het speellokaal. De derde verdieping bestaat uit een parkeerlaag. Op de bovenste vier woonlagen wonen vooral senioren. Het Scharnier is een demonstratieproject Industrieel, Flexibel en Demontabel (IFD) bouwen. Woningen, parkeergarage en onderwijsruimtes zijn flexibel ingericht. Zo kon de basisschool een lerarentekort opvangen door een lokaalwand weg te halen, zodat de leerkracht aan twee groepen kon lesgeven. Het grote klaslokaal is eenvoudig weer terug te brengen tot twee aparte lokalen.

Organisatie

In Tussenwater waren nog geen voorzieningen aanwezig. Basisschool 't Prisma wilde hier een tweede locatie openen, de gemeente een kinderdagverblijf. Het Scharnier moest deze functies combineren én extra woonvoorzieningen bieden. Woningcorporatie Woonbron is betrokken vanwege het beheer van het gebouw. Participanten regelen zelf het dagelijks beheer en bespreken slechts enkele facilitaire zaken. Verder contact vindt (nog) nauwelijks plaats, ook niet binnen het gebouw zelf. Woningcorporatie Woonbron regelt het eigendomsbeheer en doet de verhuur van ruimtes. De huidige huurders hebben contracten van 10 jaar afgesloten.

Samenvattend

Initiatiefnemers hebben geen inhoudelijk programma opgesteld. Basisschool, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang richten zich op hun primaire taak. Ze werken niet samen en er vindt geen gebruikersoverleg plaats. Er zijn geen natuurlijke ontmoetingsplaatsen. Het Scharnier is flexibel opgezet, maar het aantal multifunctionele ruimtes is beperkt en wordt weinig gebruikt. Participanten en externe partijen zouden deze beter kunnen benutten. Woningcorporatie Woonbron is verantwoordelijk voor het eigendomsbeheer. ■



35

PARTICIPANTEN

- Openbare basisschool 't Prisma
- Peuterspeelzaal Kindopvang Hoogvliet
- Buitenschoolse opvang Spetters

START EXPLOITATIE

november 2001

OPPERVLAK

2.600 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

n.v.t.

EIGENDOMSBEHEER

Woningcorporatie Woonbron

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: n.v.t.
- Horeca: n.v.t.

OPENINGSTIJDEN

Maandag	07.30 - 18.00
Dinsdag	07.30 - 18.00
Woensdag	07.30 - 18.00
Donderdag	07.30 - 18.00
Vrijdag	07.30 - 18.00



Bibliotheek en sociaal-cultureel centrum De Oude School van Olst zoeken in 1997 nieuwe huisvesting. De bibliotheek zou bovendien graag een Kulturhus willen ontwikkelen. De bouw van het Holstohus begint in 2004 en een jaar later vindt de oplevering plaats.

Inhoud

Een aantal factoren was van groot belang voor de totstandkoming van het Holstohus. De kernen Olst en Wijhe wilden beter met elkaar samenwerken. Evenals in andere kleine kernen gebeurt, loopt ook hier het aantal voorzieningen sterk terug. Het combineren van functies kan het tij keren. Verschillende vrijwilligersorganisaties wilden met een gezamenlijke huisvesting ook hun ervaringen delen. Betere bekendheid met elkaars werk zou voorkomen dat activiteiten elkaar overlappen in plaats van aanvullen. De stichting Kulturhus stuurt de gezamenlijke activiteiten aan. Tijdens themamaanden organiseren verenigingen en clubs eigen activiteiten waarmee ze een eigen invulling aan gemeenschappelijke thema's geven. De grootste kracht ligt in de samenwerking op het gebied van dienstverlening. Het baliepersoneel vangt werkzaamheden voor elkaar op. Inwoners kunnen binnenkort via het gemeentelijk personeel aangifte bij de politie doen. Olst heeft weer een eigen centrum gekregen dat ook mensen uit de regio trekt. Het Holstohus draagt zo bij aan de leefbaarheid van de kern.

'Mensen vinden het niet moeilijk om te delen, succes is nummer één'

J. van 't Land | woningcorporatie Hef Saaltje

Holstohus

Gebouw

Het Kulturhus telt 9 vaste huurders en 30 tot 40 verenigingen als gebruikers van de multifunctionele zalen. Deze ruimtes zijn vooral op de bovenste etages en in het hart van het Kulturhus gesitueerd. Er zijn er in totaal 9, variërend van drie oefenruimtes van 25 m² tot de grote Solvayzaal (175 m²) die een grote aantrekkingskracht op de regio uitoefent. Door hun centrale ligging worden de sfeervolle zalen veelvuldig gebruikt. De beoogde betere samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties wordt werkelijkheid omdat voldoende multifunctionele ruimtes in het pand aanwezig zijn. De stichting Kulturhus Olst-Wijhe regelt een goede verhuur. Bij De Oude School weet men precies welke activiteiten waar en wanneer plaatsvinden. De zalen zitten zo goed als vol en de vraag naar ruimtes overstijgt het aanbod, zodat al wordt doorverwezen naar andere locaties. In de entree hebben meerdere gebruikers een eigen balie. De bibliotheek, VVV en politiepost kunnen beter klantgericht werken door een centrale balie te bemannen. Daarvoor is goede samenwerking vereist.

Organisatie

De eerste initiatieven stammen uit 1997 toen de gemeenteraad geld reserveerde voor een multifunctionele accommodatie. Het toekennen van Europese subsidie (in 2003) versnelde het proces.

Het succes van het Kulturhus ligt in de stevige achterban die gemeente Olst-Wijhe, woningcorporatie Het Saalien, Provincie Overijssel en de stichting Kulturhus Olst-Wijhe samen vertegenwoordigen. De Solvayzaal is een sterke publiekstrekker. Een goed inhoudelijk verhaal is de basis van alle activiteiten. Voor het bewaken van de inhoud riep de gemeente de stichting Kulturhus Olst-Wijhe in het leven. De directeur heeft het Kulturhus-concept duidelijk op de agenda gezet. Nieuwe Kulturhusen worden eveneens bij deze stichting ondergebracht omdat zij daarmee al ervaring opdeed.

Het beheer ligt bij café De Oude School. Dat gebeurde vanwege de lange openingstijden, expertise op het gebied van horeca en de mogelijkheid om extra inkomsten te werven door het uitbaten van multifunctionele ruimtes. In eerste instantie was een kleinere eetgelegenheid in het plan opgenomen. De grotere keuken maakt het mogelijk om arrangementen aan te bieden. De Oude School verhuurt ook de zalen. Om de verantwoordelijkheid voor het onderhoud duidelijk af te bakenen is een onderhouds-abc opgesteld.

Samenvattend

Het Holstohus en haar 50 gebruikers verlevendigen Olst. Het dorpscentrum kreeg regionale aantrekkingskracht. De ambitie om vrijwilligers ervaringen te laten uitwisselen, is gelukt. Het feit dat het Holstohus vaak is volgeboekt, bewijst het succes. Goede onderlinge afstemming tussen betrokken partijen bepaalt mede het succes van het Kulturhus. Onmisbaar is een inhoudelijk coördinator die het programma stuurt. Het vroeg in het leven roepen van de stichting Kulturhus Olst-Wijhe garandeert meer inhoudelijke inbreng. Het facilitair beheer is geregeld bij café De Oude School. Facilitair beheerder en stichting hebben als taak dat het huis vol zal blijven. ■



PARTICIPANTEN

- Bibliotheek
- Deltion college
- Gemeentelijke publieksbalie
- Overkempe (werkplaats verstandelijk gehandicapten)
- Politie
- Stichting Welzijn Ouderen
- St. Openbaar Onderwijs (staf en directie)
- VVV Olst
- Wereldwinkel
- Brasserie De Oude School

START EXPLOITATIE

Juli 2005

OPPERVLAK

3.200 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Stichting Kulturhus Olst-Wijhe

EIGENDOMSBEHEER

Woningcorporatie Het Saalien

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks:
Brasserie De oude school
- Horeca:
Brasserie De oude school

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 24.00
Dinsdag	08.00 - 24.00
Woensdag	08.00 - 24.00
Donderdag	08.00 - 24.00
Vrijdag	08.00 - 24.00
Zaterdag	08.00 - 24.00



De Arnhemse wijk Malburgen is zo'n typisch na-oorlogse wijk, eenzijdig qua woningbouw en bevolkingssamenstelling. Grootchalige herstructurering moet de neerwaartse spiraal doorbreken waarin de wijk medio jaren '90 terechtkwam. Een Brede School kan daarbij een belangrijke rol spelen. Regiegroep, schoolbesturen, regionale kinderopvang en thuiszorg vormen een breed draagvlak om diverse activiteiten van en voor de wijk te organiseren.

Inhoud

Malburgen Oost-Noord telt met 4.700 mensen een kwart van de totale wijkbevolking. Een derde van de huishoudens bestaat uit gezinnen met kinderen, ongeveer de helft behoort tot de lagere inkomensgroepen. Het voorzieningenprogramma Malburgen 2015 wil met het clusteren van voorzieningen de ontwikkelingskansen van kinderen vergroten en sociale cohesie en sociale integratie versterken: van de wijk naar de school en van de school naar de wijk.

Anno 2007 zijn zorg, sport en cultuur op verschillende manieren met onderwijs en wijk verbonden.

Peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en basisonderwijs maakten afspraken over de zogeheten warme overdracht van kinderen. Ook is een zorgadviesteam actief dat bestaat uit onderwijs, maatschappelijk werk, welzijnswerk en jeugdzorg. Scholen spannen zich in om ouders intensief bij het onderwijs te betrekken. De gemeente waarborgt via stichting PAS dat er samenhang tussen deze activiteiten ontstaat. Door het aanstellen van een vakleerkracht geeft het Sportbedrijf Arnhem een impuls aan de relatie sport-onderwijs-wijk. In de sportzaal van de Brede School vinden diverse wijk sport-activiteiten plaats. Het programma verlengde schooldag omvat ook culturele activiteiten.

Malburcht

Gebouw

Het multifunctionele centrum vormt het hart van het gebouw. De scholen gebruiken de minimaal vereiste ruimte. Alle extra vierkante meters stelden zij beschikbaar voor de uitbreiding van de gemeenschappelijke ruimte. Buiten de bestaande gemeenschappelijke ontmoetingsruimte, speellokaal, sportzaal en flexlokalen zijn in de toekomst een handvaardigheidlokaal en ICT-ruimte gepland. Op de eerste verdieping zijn de ruimtes van het consultatiebureau en een aantal flexruimtes te vinden. Van het totale oppervlak is ongeveer 25 procent speciaal bedoeld voor meervoudig gebruik. Het doel is om de multifunctionele ruimtes zo goed mogelijk te benutten. Door hun ongunstige ligging, nodigen verschillende ruimtes echter niet uit tot gebruik. Kinderopvang en beide scholen aan de rand van Malburcht hebben bijvoorbeeld aparte ingangen, zodat bezoekers van de ontmoetingsruimte en ouders en verzorgers van schoolgaande kinderen elkaar niet vanzelfsprekend tegenkomen. Stichting Rijnmond is medegebruiker van de speellokalen. De gemeenschapsruimte doet tevens dienst als vergaderruimte. Ook is het mogelijk om de vergaderruimte met de ontmoetingsruimte te combineren. In het weekend fungeert de ontmoetingsruimte als sportkantine.

Organisatie

Participanten nemen deel aan het facilitair gebruikersoverleg en het inhoudelijke Brede School-overleg. De stichting Beheer en exploitatie Brede Scholen zal de komende jaren meer Brede Scholen verenigen. In Arnhem worden volgens dezelfde methode 10 Brede Scholen gerealiseerd. Drie schoolbesturen voor het primair onderwijs, stichting Rijnstad, SPA, SKAR en thuiszorg participeren in de stichting. De kennis die in Malburcht wordt opgedaan, komt in de overige accommodaties van pas. Een samenwerkingsovereenkomst tussen de participanten regelt zaken die betrekking hebben op het dagelijks beheer zoals roostering, toezicht en sleutelbeheer. De stichting Rijnstad, die uit 10 beroeps- en 50 vrijwillige krachten bestaat, voert het dagelijks beheer uit en runt de horeca tijdens openingstijden. Met sportverenigingen zijn overeenkomsten gesloten voor het gebruik in de avond en het weekend.

'De taken naast je kernfuncties kosten tijd en vooral in de beginfase zal je daarvoor extra tijd moeten inruimen'

Nel van Ruiven | Stichting Rijnstad

Samenvattend

In Malburcht werken scholen en sportbedrijf met elkaar samen. Een kwart van de totale vloeroppervlakte is bedoeld voor multifunctioneel gebruik en bestaat uit een gemeenschappelijke ontmoetingsruimte, sportzaal en flexlokalen. Meerdere gebruikers benutten het wijkcentrum. De gemeente maakte deel uit van de projectgroep en stuurde de samenwerking van de toekomstige gebruikers. Aan de Malburcht ligt een duidelijke visie ten grondslag. De stichting Rijnstad regelt het facilitair beheer en de horeca. Participanten nemen deel aan het facilitair gebruikersoverleg en het inhoudelijke Brede Schooloverleg. De kennis die in Malburcht wordt opgedaan, komt in toekomstige overige accommodaties van pas. ■



PARTICIPANTEN

- Burgemeester de Monchyschool
- R.K. Sint Margarethaschool
- Wijkcentrum Malburcht (stichting Rijnstad)
- Kinderopvang SKAR - Kinderopvang Merlijn
- Kinderopvang SKAR - Naschoolse opvang Wereldkinderen
- Peuterspeelzaal Malburcht (stichting Rijnstad)
- GSI Lindenhout (tweedelijns instelling jeugdzorg)
- Stichting Thuiszorg Midden-Gelderland
- Sportbedrijf Arnhem

START EXPLOITATIE
oktober 2006

OPPERVLAK
6.665 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Stichting PAS (Primair onderwijs Arnhem in Samenwerking)

EIGENDOMSBEHEER

Gemeente Arnhem
(stichting beheer en exploitatie)

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: Stichting Rijnstad
- Horeca: Stichting Rijnstad

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 21.30
Dinsdag	08.00 - 21.30
Woensdag	08.00 - 21.30
Donderdag	08.00 - 21.30
Vrijdag	08.00 - 21.30

Indien gewenst te huur op zaterdag en zondag van 08.00 tot 21.30.



De gemeente Dordrecht nam samen met woningcorporatie Progrez het initiatief om een multifunctioneel centrum te ontwikkelen en zo het voorzieningenniveau in de wijk Stadspolder te verhogen. In 2000 ging Het Palet open.

Palet

Inhoud

Een goede mix van verschillende maatschappelijke en commerciële functies die elkaar aanvullen. Dat was het doel van Het Palet. Sportzaal, bibliotheek, DWO (Dordtse welzijnorganisatie) en het wijkcentrum van DWO zijn onder één dak gebracht. Ook is plaats ingeruimd voor commerciële instellingen. Zo combineert het gebouw meerdere functies. De betrokken instellingen werken slechts incidenteel samen. Het totale programma biedt daarom niet meer dan de som der delen.

'Het gebouw zou veel multifunctioneler kunnen'

Hans Francissen | Beheerder Palet

Gebouw

Het Palet is een fraai gebouw dat uitnodigt om te bezoeken. Bij de bouw is rekening gehouden met het huisvesten van verschillende functies zodat functiewisselingen geen probleem opleveren. Er zijn geen multifunctionele ruimtes gecreëerd. Alleen vergaderzaal en centrale hal zijn voor meerdere gebruiksdoeleinden geschikt.

Organisatie

Eigenaar van het Palet is het ontwikkelingsbedrijf Pronet, onderdeel van Progrez. Progrez zou vanaf de start de beheertaak op zich nemen, dat wil zeggen verantwoordelijkheid dragen voor toezicht en beveiliging. Beheertaken breidden zich snel uit. Inmiddels heeft Progrez zich ontwikkeld tot een professioneel beheerder die ook activiteiten ondersteunt, vergaderzaal verhuurt en gasten ontvangt. De beheerders zijn 80 uur per week aanwezig. Waar mogelijk stimuleren zij instellingen om inhoudelijk samen te werken. Participanten organiseren ook zelf verschillende werkzaamheden. Het restaurant opereert geheel zelfstandig. Vier schoonmaakbedrijven zijn actief. De sportzaal wordt in zijn geheel aan de gemeente verhuurd. Dat maakt verhuur van de zaal erg ingewikkeld.

Samenvattend

Met de ontwikkeling van Het Palet is het voorzieningen-niveau in de wijk op peil gebracht. Samenwerking tussen de participanten heeft geen prioriteit en gebeurt daarom sporadisch. Het Palet is ontworpen voor het huisvesten van verschillende functies zodat functiewisselingen geen probleem opleveren. Er zijn geen multifunctionele ruimtes gecreëerd, alleen de centrale hal en vergaderzalen zijn voor meerdere gebruikers geschikt.

Het gebouw heeft uitstraling en nodigt uit om te bezoeken. Het facilitaire beheer van Het Palet is professioneel geregeld. Gebruikers kunnen alle energie investeren in hun eigen activiteiten. Het Palet functioneert goed, maar op inhoudelijk gebied is niets geregeld. ■



PARTICIPANTEN

- Bibliotheek
- Sportzaal
- DWO (Dordtse welzijn-organisatie)
- DWO Wijkcentrum
- Grand Café restaurant Boekmans
- Progrez Woningcorporatie
- Verloskundige
- Cementhandelaar
- Makelaar Hypotheken
- Notariskantoor
- Uitleenbureau gezondheidszorg
- Bestuur School met de Bijbel
- Bartimeus
- Belasting adviesbureau

START EXPLOITATIE

2000

OPPERVLAK

3.800 m²

PROGRAMMABEHEER

n.v.t.

EIGENDOMSBEHEER

Pronet onroerend goed (onderdeel Progrez)

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: Progrez Woningcorporatie
- Horeca: Grand Café restaurant Boekmans

OPENINGSTIJDEN

Maandag	07.30 - 22.00
Dinsdag	07.30 - 22.00
Woensdag	07.30 - 22.00
Donderdag	07.30 - 22.00
Vrijdag	07.30 - 18.00
Zaterdag	09.30 - 13.00
Zondag	08.00 - 24.00

Sportthal indien gewenst te huur buiten deze tijden. Restaurant Boekmans heeft eigen ingang en openingstijden.



In de Haagse Vinex-wijk Wateringse Veld ligt het Panamaplein. Daaromheen zijn verschillende voorzieningen bij elkaar gebracht. Het complex bestaat uit verschillende zelfstandig functionerende accommodaties.

Inhoud

Bij het ontwikkelen van de wijk wilde men ook een adequaat voorzieningenniveau realiseren. Onderwijsinstellingen, welzijnsinstellingen, kinderopvang en gemeente lieten in een vroegtijdig stadium weten dat zij voorzieningen wilden clusteren. Zo konden interessante samenwerkingsverbanden ontstaan. Gezamenlijke huisvesting in één gebouw met een complexe beheerstructuur was niet nodig. De ontwikkeling van Wateringse Veld is nog in volle gang. Het aantal leerlingen groeit en de vraag naar buitenschoolse opvang is groot. Het kinderdagverblijf heeft te weinig capaciteit, zodat een groep van 40 kinderen in het wijkcentrum is geplaatst. De basisscholen gebruiken de sporthal, verschillende participanten gebruiken het centrale speelplein tussen de gebouwen.

Gebouw

Omdat elke participant een eigen onderkomen heeft, zijn geen multifunctionele ruimtes gerealiseerd. Alleen de sporthal en het centrale plein zijn geschikt voor meerdere gebruikers.

Panamaplein

Organisatie

Multifunctioneel gebruik van voorzieningen is een kwestie van organisatie zodat instellingen ook vanuit aparte gebouwen met elkaar kunnen samenwerken. Dat uitgangspunt is de basis voor het Panamaplein. Clustering kan samenwerking vergemakkelijken. Deze opzet voorkomt ingewikkelde beheer- en exploitatiemodellen en maakt het opzetten van een beheerorganisatie overbodig. De verschillende participanten zijn verantwoordelijk voor hun eigen gebouw.

Samenvattend

Met het realiseren van het Panamaplein zijn ook de noodzakelijke wijkvoorzieningen gerealiseerd. Alle participanten hebben een eigen onderkomen en organiseren hun eigen activiteiten. Multifunctionele ruimtes ontbreken en er vindt geen gebruikersoverleg plaats. De komende jaren moeten uitwijzen of inderdaad op een natuurlijke manier samenwerkingsverbanden ontstaan en worden uitgebreid.

'Een wijkcentrum is prachtig,
maar zorg dat je elders in de wijk
ook faciliteiten hebt'

Let Belt | Mooi Escamp



PARTICIPANTEN

- Basisschool De Fontein
- OBS Maria Montessorischool
- Kinderdagverblijf Stichting Triodus
- Welzijnsvoorziening Stichting Mooi Escamp
- Sporthal
- Woningen Staedion
- Openbaar speelplein gemeente Den Haag, dienst stadsbeheer

START EXPLOITATIE

2005

OPPERVLAK

11.500 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

n.v.t.

EIGENDOMSBEHEER

Basisscholen en gemeente Den Haag dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: n.v.t.
- Horeca: n.v.t.

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 17.30
Dinsdag	08.00 - 17.30
Woensdag	08.00 - 17.30
Donderdag	08.00 - 17.30
Vrijdag	08.00 - 17.30

Indien gewenst ook in avonden en in het weekend. Verschillende gebouwen met verschillende openingstijden.



Casade Woondiensten nam in 1999 het initiatief voor een ingrijpende opknapbeurt van de wijk Pannenhoeft in Kaatsheuvel. Tijdens de voorbereiding zocht de woningcorporatie samenwerking met enkele instellingen op het gebied van welzijn en zorg. Hieruit is de Thesaurusgroep ontstaan die de ontwikkeling van Pannenhoeft op zich nam.

Inhoud

Als basis voor de opknapbeurt is een visie opgesteld waarin het begrip Kwaliteit van leven centraal staat. Participanten binnen de Thesaurusgroep zetten zich in voor het verbeteren van de kwaliteit van leven van individuele wijkbewoners. Individuele keuzevrijheid, respect, participatie aan het maatschappelijk verkeer, het in staat zijn om zinvolle relaties aan te gaan, het verwerven van kennis en vaardigheden zijn belangrijke aspecten die de kwaliteit van leven bepalen. In verschillende samenwerkingsovereenkomsten beschrijven participanten in detail hun verantwoordelijkheden en verwachtingen. De ontwikkeling van Pannenhoeft combineert wonen, welzijn en zorg. Dankzij een duidelijke visie zijn goede resultaten geboekt, zoals de samenwerking tussen Thebe Thuiszorg en Prisma Dienstverlening laat zien.

Gebouw

De Pannenhoeft bestaat uit 5 onderdelen: gezondheidscentrum, OBS Den Bussel, Wijkpunt Pannenhoeft, De Rode Loper en (aangepaste) woningen. Elke functie heeft een eigen entree. Alle deelnemers van het wijkpunt kunnen gebruikmaken van de verschillende ruimtes die daarbinnen zijn gerealiseerd. Een gezamenlijke front- en back office dient om samenwerking te bevorderen.

Pannenhoeft

Het dienstencentrum De Rode Loper is voorjaar 2007 in gebruik genomen. Het is gehuisvest in het oude gebouw van de Basisschool Den Bussel. De centrale hal fungeert als een ontmoetingsplek. Het Gezondheidscentrum en OBS Den Bussel zijn specifiek ingericht voor deze functies. Alleen de wachtruimtes en de aula van de school zijn voor meerdere gebruiksdoeleinden geschikt.

'Het staat of valt met de visie'

Jacqueline de Bekker | Prisma dienstverlening

Organisatie

In de ontwikkelingsfase is een heldere visie geformuleerd en zijn verschillende samenwerkingsovereenkomsten gesloten. Casade werd verantwoordelijk voor het facilitaire beheer. Een coördinator organiseert de inhoudelijke werkzaamheden en is vooral in het Wijkpunt en de Rode Loper actief. Bij de opening van het wijkpunt werd duidelijk dat op organisatorisch gebied nog een inhaalslag nodig was. Inmiddels zijn interne werkprocessen beschreven, is een communicatieplan opgesteld en is meer aandacht voor marketingactiviteiten ingeruimd.

Samenvattend

Bij de ontwikkeling van Pannenhoeve draait alles om het begrip Kwaliteit van leven. Met het realiseren van het Wijkpunt, Rode Loper en woningen willen de deelnemers van de Thesaurusgroep bijdragen aan het verbeteren van de kwaliteit van het leven van wijkbewoners. De multifunctionele ruimtes in het gebouw nodigen uit tot verdere samenwerking. Bezoekers aan het gebouw komen elkaar minder makkelijk tegen omdat er vier verschillende ingangen zijn. In de ontwikkelingsfase is veel aandacht besteed aan samenwerking. Deze afspraken zijn goed gedocumenteerd en vormen een stabiele basis. Organisatorisch is de invulling van het concept onderschat, waardoor veel energie aan facilitaire problemen verloren ging. ■



45



PARTICIPANTEN

- OBS Den Bussel
- Wijkpunt Pannenhoeve
- Consultatiebureau voor jeugd en ouderen
- Gezamenlijke Front-office en Back-office
- Prisma Dienstverlening aan mensen met een handicap
- Thebe Thuiszorg
- Maatschappelijk werk
- Medisch centrum
- Huisartsenpost
- Tandarts
- Logopedie
- Caesartherapie
- Bloedprikken
- Zorg
- Zorghotel
- Appartementen voor intensieve zorgverlening
- WVG rolstoelappartementen
- Appartementen voor senioren
- Grondgebonden woningen voor senioren
- En anderen

START EXPLOITATIE april 2006

OPPERVLAK
8.733 m² BVO

PROGRAMMABEHEER
Prisma Dienstverlening

EIGENDOM BEHEER
Casade Woondiensten

FACILITAIR BEHEER
Casade Woondiensten

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.30 - 16.30
Dinsdag	08.30 - 16.30
Woensdag	08.30 - 16.30
Donderdag	08.30 - 16.30
Vrijdag	08.30 - 16.30

Participanten hebben eigen entree en kunnen zelf openingstijden vast stellen.



Iedereen in Roosendaal kent het monumentale historische gebouw aan de Markt op nummer 54. In zijn lange geschiedenis fungeerde het eerst als woonhuis, later als gemeentehuis en openbare bibliotheek. Sinds maart 2007 is het in gebruik als multifunctioneel centrum onder de naam Parrotia.

Inhoud

De bibliotheek wilde met het project Informatiehuis een geheel nieuw concept ontwikkelen: een laagdrempelig publiekstrekkend centrum waarin non-profit en commerciële partners met elkaar samenwerken. Een klantgerichte benadering staat voorop. Bezoekers krijgen op een verrassende en prikkelende wijze diensten, informatie en diverse culturele activiteiten aangeboden. Zij profiteren van het brede draagvlak dat samenwerking en bundeling van vele instellingen biedt. Door het ondertekenen van een samenwerkingsovereenkomst spreekt de participant de intentie uit om mee te denken en werken binnen het concept van Parrotia. Het blijkt in de praktijk niet altijd makkelijk om het concept inhoud te geven. Met behulp van een maandelijks gebruikersoverleg en het uitreiken van een Parrotia Award probeert men de samenwerking te stimuleren. De komende jaren moet blijken of het project de gestelde doelen bereikt. Nu is het daarvoor nog te vroeg.

Gebouw

Parrotia is gerealiseerd in een bestaand monumentaal pand. Aan de achterkant is in de jaren 70 een stuk aangebouwd. Een centrale hal vormt de scheiding tussen het oude en het nieuwe deel. In het monumentale gedeelte zijn twee commerciële instellingen, een jeugdbibliotheek en een leeszaal gerealiseerd. De monumentale sfeer maakt leeszaal en jeugdbibliotheek tot plezierige verblijfsplekken.

Parrotia

Multifunctionele ruimtes - onder andere vergaderruimtes, theater en hal - zijn gerealiseerd in het nieuwere gedeelte van de accommodatie.

Organisatie

De ontwikkeling van Parrotia is begonnen vanuit een concept dat op inhoudelijke samenwerking is gebaseerd. Om die reden vindt maandelijks gebruikersoverleg plaats. Bovendien ontplooiën instellingen gezamenlijk activiteiten, benaderen ze hun klanten op dezelfde manier en willen ze eenheid uitstralen. De bibliotheek is niet alleen participant binnen het gebouw, maar treedt ook op als inhoudelijk coördinator die anderen stimuleert om samen te werken. Het facilitaire beheer is niet strak georganiseerd. Woningcorporatie Aramis heeft als eigenaar van het complex ook de taak op zich genomen kleine onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. De contactpersoon van Aramis lost kleine facilitaire problemen op. Medewerkers van de bibliotheek bemannen de balie in de entree die nu nog vooral als centrale receptie fungeert. Het is de bedoeling dat zij bezoekers in de toekomst ook helpen met het vinden van de gevraagde informatie.

**'Er is nog een wereld te winnen
over het gebruik van MFA's'**

Henk Schouwenaars | Aramis Wonen

Samenvattend

Parrotia is meer dan een gebouw. Al in de ontwikkelingsfase is veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van het concept en de bijbehorende samenwerking. Een inhoudelijk coördinator moet erop toezien dat het niet bij mooie woorden blijft. Het monumentale gedeelte van het gebouw geeft de accommodatie extra allure, maar beperkt de mogelijkheden om hier multifunctionele ruimtes te creëren. Het nieuwe gedeelte van het gebouw biedt daartoe wel alle mogelijkheden. Ook de manier waarop Parrotia is georganiseerd, getuigt van een inhoudelijk concept. De inhoudelijke samenwerking is goed voorbereid en in een samenwerkingsovereenkomst vastgelegd. Daarom is Parrotia beter ontwikkeld op inhoudelijk gebied dan op het gebied van het facilitaire beheer. ■



47



PARTICIPANTEN

- Bibliotheek VANnU
- Ontmoetingsruimte Ons Marie
- Boekwinkel Bruna
- Sportbureau Roosendaal
- SAHR stichting algemene hulpdienst Roosendaal
- Cultuurbureau Roosendaal
- VIP, vrijwilligers informatiepunt
- Stichting Sint Jan cultuur
- CBK Westbrabant Centrum Beeldende Kunst
- Lamfinance (profit)
- LMG Communicatie (profit)
- Cinto ICT & internet-dienstverlening (profit)
- Vacante kantoorruimte

START EXPLOITATIE

2006

OPPERVLAK

3.421m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Bibliotheek VANnU

EIGENDOMSBEHEER

Woningcorporatie Aramis

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: Aramis en VANnU
- Horeca: n.v.t.

OPENINGSTIJDEN

Maandag	10.00 - 17.30
Dinsdag	10.00 - 17.30
Woensdag	10.00 - 17.30
Donderdag	10.00 - 17.30
Vrijdag	10.00 - 21.00
Zaterdag	10.00 - 17.00



De vuurwerkramp in Enschede vaagde een groot deel van de wijk Roombeek van de kaart. Mei 2000 vielen 23 doden en circa 950 gewonden. 1.250 Mensen raakten dakloos. 200 Woningen werden volledig en circa 1.500 woningen gedeeltelijk verwoest. De nieuwe wijk moest ook een eigen, warm kloppend hart krijgen. Prismare ging in augustus 2007 open. Er vinden volop activiteiten plaats, voor jong en oud.

Inhoud

De wijk moet van Prismare gaan houden, de stad moet Prismare gaan omarmen en de regio moet Prismare kennen. Zo luidt de ambitie van de deelnemers aan het multifunctionele centrum dat in samenspraak met bewoners en instellingen is gerealiseerd en voor alle wijkbewoners van 0 tot 100 jaar is bedoeld. Wijkbewoners, instellingen en organisaties uit het verwoeste Roombeek moesten allen een eigen plek krijgen in de nieuwe wijk. Prismare moest het nieuwe Roombeek een kwaliteitsimpuls geven. Daarover waren alle betrokkenen het eens. Al voor het officiële openingsfeest in 2007 waren basisscholen en verschillende verenigingen in Prismare actief. Kort na de ramp gingen verschillende partijen met elkaar aan de slag om het hart voor een nieuwe wijk te ontwerpen. Inmiddels hebben alle betrokkenen hier hun intrek genomen zodat de samenwerking verder gestalte kan krijgen. Een activeringsmanager ziet erop toe dat participanten inderdaad gezamenlijk activiteiten voor alle wijkbewoners op poten zetten.

Gebouw

Prismare is een multifunctioneel gebouwencomplex rondom een binnenplein waar diverse openluchtactiviteiten kunnen plaatsvinden. Scholen zijn de grootste dagelijkse gebruikers van dit plein. In de plint en op de eerste verdieping vinden maatschappelijke functies een plek.

Prismare

'Wat er ook gebeurt, we gaan dit doen!'

Menno van der Veen | Woningcorporatie De Woonplaats

Daarboven zijn woonfuncties en een aantal commerciële functies op het gebied van kunst en cultuur gesitueerd. Het gebouw heeft niet alleen ruimtes die vooral bedoeld zijn voor onderwijs, kinderopvang, en activiteiten van culturele allochtone verenigingen. De verschillende multifunctionele ruimten worden gebruikt door de participanten van Prismare, wijkbewoners en andere inwoners, verenigingen en organisaties in Enschede en omgeving. Deze zijn geschikt voor vergaderingen en voor alle soorten activiteiten op het gebied van cultuur, educatie, sport en leisure. Het theater Prismare, de Prismare Lounge en het internetcafé, de sportzaal (met 2 sportvloeren), het muziekatelier, creatief atelier, leesatelier, de jeugdbibliotheek, het vergaderatelier, de stilteruimte en het huis van verhalen horen tot de belangrijkste multifunctionele ruimtes. De theaterzaal biedt met 230 zitplaatsen voldoende capaciteit voor het organiseren van een aantrekkelijk aanbod aan professionele voorstellingen. Hoofdgebruikers van deze zaal, sportzaal, muziekatelier en creatief atelier zijn basisscholen, kinderopvang en peuter-speelzaalwerk. Tijdens de avonduren en in de weekenden zijn verenigingen actief in de opdeelbare sportzaal en de overige multifunctionele ruimten. Ook derden huren deze ruimten. Het gebouw is zo ingericht dat gebruikers geen hinder ondervinden van elkaar.

Organisatie

Het feit dat diverse instellingen en organisaties een gebouw delen dat geschikt is voor multifunctioneel gebruik, schept goede voorwaarden voor inhoudelijke samenwerking. Woningcorporatie De Woonplaats is de risicodragende ontwikkelaar van Prismare en verantwoordelijk voor de exploitatie van het gebouw. De Woonplaats stelde een activerings- en exploitatiemanager aan die een deel van de programmering in het gebouw (bijvoorbeeld de programmering in het Prismare Theater) uitvoert. De manager stuurt de samenwerking tussen de partners van Prismare. Ook het optimaliseren van de exploitatie onder meer door verhuringen binnen Prismare hoort tot diens verantwoordelijkheden. De activerings- en exploitatiemanager leidt het (maandelijks) gebruikersoverleg waarin zowel inhoudelijke als beheersmatige zaken ter sprake komen. De Woonplaats is ook verantwoordelijk voor het facilitair management. Het huren van een zaal kan via de beheerder en via de internetsite van Prismare. Tijdens openingstijden is altijd een beheerder aanwezig.

Samenvattend

Prismare is een multifunctioneel gebouwencomplex dat alle vaste huurders en gebruikers een eigen plek én hoogwaardige multifunctionele ruimtes biedt in de vorm van een theater, een professionele lounge annex grand café en diverse ateliers. Ook derden kunnen hiervan gebruikmaken. Het gebouw is zo ingericht dat gebruikers geen hinder ondervinden van elkaar. Woningcorporatie De Woonplaats is verantwoordelijk voor de inhoudelijke programmering en de exploitatie, regelt het dagelijks beheer en stelde een activerings- en exploitatiemanager aan. Deze voorzitter van het gebruikersoverleg stimuleert de inhoudelijke samenwerking tussen partners. ■



PARTICIPANTEN

- Katholieke basisschool De Menko-toren
- Christelijke basisschool Anna van Buren
- Openbare basisschool Roombeek
- Kinderopvang De Kijkdoos
- Peuterspeelzaal De Bosuultjes
- Stichting Dagcentra Twente (dagbesteding)
- Ariëns Zorgpalet & Stichting Estinea (zorg)
- Alifa (jongerencentrum)
- Twentse Model Spoorwegclub
- Stichting Marokkanen Enschede Noord (SMEN)
- Turkse Culturele vereniging Enschede (TCVE)
- PSA-DER (Turks Alevitische Vereniging)
- EHBO
- Huis van Verhalen
- Openbare Bibliotheek Enschede
- Theater Prismare
- De Woonplaats (corporatie)

START EXPLOITATIE augustus 2007

OPPERVLAK 22.920 m² BVO

PROGRAMMABEHEER Woningcorporatie De Woonplaats

EIGENDOMSBEHEER De Woonplaats

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: De Woonplaats
- Horeca: Commerciële exploitant voor Prismare Lounge

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 23.00
Dinsdag	08.00 - 23.00
Woensdag	08.00 - 23.00
Donderdag	08.00 - 23.00
Vrijdag	08.00 - 23.00
Zaterdag	08.00 - 23.00
Zondag	08.00 - 23.00



Terwijde is een onderdeel van de Utrechtse Vinex locatie Leidsche Rijn. Daar ligt de Brede School de Waterwin. Sinds de opening in oktober 2004 vonden vele ontwikkelingen plaats.

Inhoud

Het Utrechtse Brede School-concept draagt de naam Forum. De forumscholen zijn sinds 1998 een begrip. Ze bieden kinderen van 0-12 jaar een breed inhoudelijk pakket aan onderwijs, cultuur, sport en welzijn. Forumscholen willen de ontwikkelingskansen van kinderen vergroten en voldoen aan de toenemende vraag naar dagarrangementen. Omdat zowel gemeente als participerende organisaties het bestaande Brede School-beleid te vrijblijvend vonden, geldt sinds 2006 een nieuw beleid. De belangrijkste wijziging betreft de indeling van Foruminitiatieven in drie profielen. Het Kansenprofiel is gericht op het bestrijden en voorkomen van onderwijsachterstanden. Het Opvangprofiel biedt dagarrangementen aan. Het Buurtprofiel versterkt de sociale samenhang. Waterwin valt binnen het buurtprofiel en wil voorzieningen bundelen waarvan kinderen, hun ouders en de hele buurt profiteren. De oplevering van het gebouw leverde problemen op en een duidelijk beheermodel ontbrak zodat de inhoudelijke samenwerking binnen De Waterwin pas in 2006 van de grond kwam. De dienst maatschappelijke ontwikkeling - DMO - van de gemeente Utrecht nam het facilitaire beheer op zich. Er kwam een coördinator in dienst die de inhoudelijke samenwerking stimuleert. Partners hebben inmiddels een ondernemingsplan ontwikkeld met voornemens en speerpunten.

Waterwin

Gebouw

Het ruimtelijke concept omvat veel ontmoetingsplaatsen. Alle verschillende delen komen uit in de centrale hal. De hal is geschikt als aula én bevat een baliefunctie, maar kon tot nu toe geen van beide functies vervullen. Gebouwtechnische en organisatorische problemen waren daarvan de oorzaak. Meerdere vergaderzalen en de sportzaal zijn geschikt voor multifunctioneel gebruik en worden ook zo benut. Verder is in het ontwerp rekening gehouden met mogelijke functiewisselingen. Meerdere klaslokalen kunnen later in woningen veranderen.

Organisatie

Het Forumconcept gaat primair over de inhoud en heeft geen betrekking op het beleid op het gebied van gebouwen en het beheer daarvan. Toch leert de praktijk dat het van groot belang is deze, meer fysieke, zaken goed te regelen. Partijen zijn eerder bereid om inhoudelijk samen te werken als praktische (beheer)zaken goed geregeld zijn. Om die reden heeft DMO het facilitaire beheer opgepakt. Deze gemeentelijke dienst heeft veel ervaring met de exploitatie van alle sportaccommodaties in Utrecht. Door deze professionele en overkoepelende aanpak wordt duidelijk welke partij welke verantwoordelijkheid draagt zodat facilitaire problemen sneller worden opgelost. Vervolgens is ook een inhoudelijk coördinator aangesteld.

Samenvattend

Sinds het Forumconcept een nieuwe fase in ging, is in de organisatie van Waterwin veel veranderd. Het facilitair beheer is neergelegd bij de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Utrecht. Door het wegnemen van organisatorische problemen kan de beoogde samenwerking (eindelijk) vorm krijgen. Hier ligt een taak voor de inhoudelijk coördinator. De centrale hal biedt alle kansen elkaar te ontmoeten. Meerdere ruimtes zijn geschikt voor multi-functioneel gebruik. ■

'Bestaande denkwijzen loslaten om van het cluster een succes te maken'

Arthur Schrijvers | DMO Utrecht



PARTICIPANTEN

- Basisschool Hof ter Weide
- Openbare basisschool Waterwijk
- Basisschool de Ridderhof (tijdelijk)
- BSO Saartje kinderopvang + vrijetijdsactiviteiten
- Doenja Peuterspeelzaal
- Doenja Welzijnswerk
- Jeugd bibliotheek Waterwin
- Utrecht centrum voor de kunsten
- Sportzaal, sport en recreatie Utrecht

START EXPLOITATIE

oktober 2004

OPPERVLAK

7.194 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

OOG onderwijs en jeugd

FACILITAIR BEHEER

DMO gemeente Utrecht, afdeling sport en recreatie

EIGENDOMSBEHEER

Ontwikkelingsbedrijf gemeente Utrecht

OPENINGSTIJDEN

Maandag	08.00 - 23.00
Dinsdag	08.00 - 23.00
Woensdag	08.00 - 23.00
Donderdag	08.00 - 23.00
Vrijdag	08.00 - 23.00
Zaterdag	08.00 - 18.00

Indien gewenst te huur op zaterdag tot 23.00 en zondag tussen 08.00 en 23.00.



De wijk Dieze in Zwolle kampte eind jaren '90 met problemen in de onderwijshuisvesting. De basisschool vond in een oud gebouw voor middelbaar onderwijs zoveel ruimte dat ze ook andere instellingen uitnodigde om in het gebouw activiteiten te ontplooiën. Vanaf april 2003 is Het Wonderwoud officieel een Brede School.

Inhoud

In de Brede School draait alles om kinderen tot 12 jaar en hun ouders. Hier krijgen kinderen de kans om zich op alle gebieden te ontwikkelen en te ontplooiën. Omdat thuissituatie, schoolsituatie en vrije tijd onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden, bestrijkt de Brede School de totale leefwereld van kinderen. Alle participanten geven gezamenlijk inhoud aan de Brede School. De Brede School werkt samen met alle wijkinstellingen die zich richten op de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 - 12 jaar. Het Wonderwoud organiseert activiteiten op het gebied van zorg en preventie, ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie. Onder de naam Maxie Axie vinden binnen en buiten de Brede School 60 creatieve en sportactiviteiten plaats en kunnen kinderen zich ook uitleven in koken en bakken, muziek en dans. De participanten werken samen onder de coördinatie van Travers (welzijnswerk). Landstede biedt onder andere taal- en computercursussen aan die vooral zijn bedoeld voor anderstalige ouders. Maatschappelijk werk, peuterspeelzaal en basisschool werken samen in het bijhouden het schooldossier dat elk kind heeft.

Wonderwoud

Gebouw

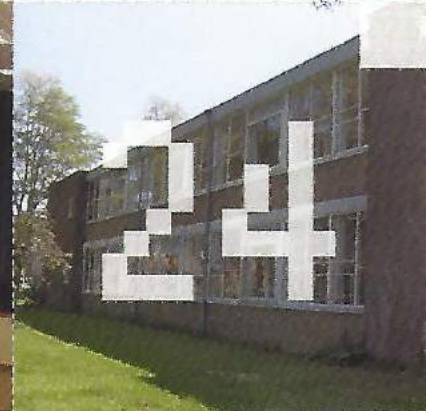
Het Wonderwoud ligt in de achterstandswijk Dieze. De Brede School telt meer kinderen uit allochtone gezinnen dan verhoudingsgewijs in de wijk wonen. In het gebouw was eerder een middelbare school gevestigd. De gemeente regelde dat het aan de eisen van een basisschool voldeed. Ook welzijns- en zorginstellingen kregen in Het Wonderwoud alle ruimte. Het gebouw wordt zoveel mogelijk multifunctioneel gebruikt. Alleen de ruimte voor de kinderopvang is voor deze functie geschikt. Maxie Axie organiseert ook activiteiten in de klaslokalen.

Organisatie

Basisschool De Springplank en de gemeente Zwolle namen het initiatief voor de Brede School. Het Wonderwoud heeft inmiddels het keurmerk Zwolse Brede Scholen verworven en ontvangt subsidie voor coördinatie-uren. Welzijns- en zorginstellingen maken deel uit van Het Wonderwoud. Locatiemanagers van basisschool de Springplank en Travers hebben een meerjarenplan opgesteld voor het realiseren van hun doelen. Travers stuurt de Brede School-activiteiten aan. Er is geen formeel gebruikersoverleg. Bijzonderheden worden informeel met de locatiemanagers besproken. De basisschool regelt het dagelijks beheer conform een beheermodel.

Samenvattend

Het initiatief van de Brede School kwam van basisschool De Springplank. De gemeente raakte enthousiast en steunde de eerste Zwolse Brede School financieel. In de Brede School draait alles om kinderen tot 12 jaar en hun ouders. In de visie van Het Wonderwoud zijn thuissituatie, schoolsituatie en vrije tijd onlosmakelijk met elkaar verbonden. Alle participanten werken samen aan de Brede School. Het aanbod met 60 naschoolse activiteiten is divers. Maatschappelijk werk biedt educatieve cursussen aan. Het gebouw deed eerder dienst als middelbare school, maar biedt nu alle ruimte aan basisschool en welzijns- en zorginstellingen. Behalve de ruimte voor de kinderopvang zijn andere ruimtes geschikt voor multifunctioneel gebruik. De directeur van de basisschool regelt het dagelijks beheer. Er is geen gebruikersoverleg, alles wordt informeel met de locatiemanagers besproken. ■



PARTICIPANTEN

- OBS de Springplank
- Travers (welzijnswerk)
- Peuterspeelzaal Robbedoes
- BSO het Diezerhok
- Bibliotheek
- Logopediste
- Wijkverpleegkundige
- Orthopedagoog
- Landstede Educatie
- School Maatschappelijk Werk

START EXPLOITATIE

april 2003

OPPERVLAK

2.564 m² BVO

PROGRAMMABEHEER

Travers/OBS De Springplank

EIGENDOMSBEHEER

Gemeente Zwolle

FACILITAIR BEHEER

- Dagelijks: OBS de Springplank
- Horeca: n.v.t.

OPENINGSTIJDEN

Maandag	07.00 - 18.00
Dinsdag	07.00 - 18.00
Woensdag	07.00 - 18.00
Donderdag	07.00 - 18.00
Vrijdag	07.00 - 18.00



samenvatting

Inventarisatie 24 multifunctionele accommodaties zet een vijftal feiten tegen het licht. Er zijn veel overeenkomsten gevonden die bijna voor alle MFA's gelden. Natuurlijk zijn er ook verschillen te noemen. Verder vroegen wij geïnterviewden in welke mate het maatschappelijke rendement al gemeten wordt en welke manieren daarvoor mogelijk zijn. De volgende tegenstellingen geven de stand van zaken weer.

Groot versus klein

De grootte van MFA's verschilt sterk. Zowel in het aantal vierkante meters als in het aantal participanten. Dit heeft zijn uitwerking op de organisatie van de MFA. Hoe groter de MFA des te belangrijker is een professionele organisatiestructuur. Inhoudelijk samenwerken is anders onmogelijk. In een kleinere MFA is het wel mogelijk om inhoudelijk samen te werken zonder het overzicht te verliezen. Ook als die samenwerking niet structureel geregeld is. Bij kleinere MFA's bestaat het gevaar dat enkelen de inhoudelijke verantwoordelijkheid op zich nemen en deze niet structureel vastleggen. Bij grotere MFA's is het zaak te voorkomen dat samenwerking niet afhankelijk is van enkele individuen.

MFA versus bedrijfsverzamelgebouw

MFA's hanteren veel verschillende samenwerkingsvormen. Variërend van een gezamenlijk programma tot alleen het delen van het dak. De MFA's die inhoudelijk samenwerken hebben altijd een inhoudelijk coördinator. Ook uiterlijk verschillen MFA's sterk. De huisvesting varieert van gebouwen met één ingang tot gebouwen met 10 ingangen, van gebouwen met alleen maar eigen ruimtes tot gebouwen met voornamelijk multifunctionele ruimtes. Eigen ruimtes hoeven geen belemmering te zijn, maar nodigen niet uit tot inhoudelijke samenwerking.

Specifiek versus generiek

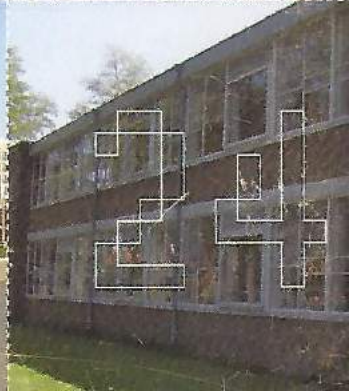
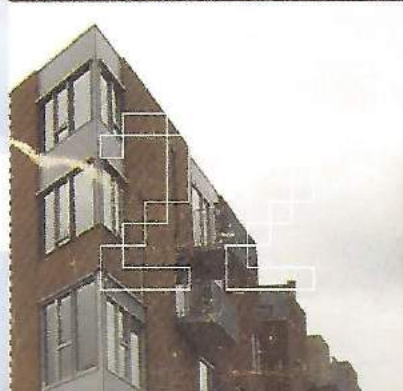
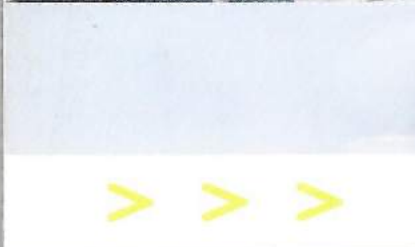
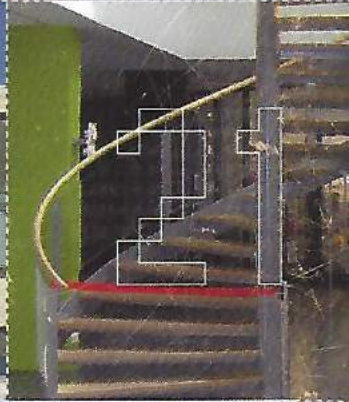
Elke ontwikkelde MFA heeft een specifieke aanpak. De verschillende functies in een gebouw maken elke MFA uniek. School en kinderopvang lenen zich goed voor verdere samenwerking. Ieder is overtuigd van de meerwaarde voor kinderen bij een naadloze overgang van school naar opvang. De meerwaarde van andere voorzieningen is minder zichtbaar, zodat bijvoorbeeld niet alle deelnemers de mogelijkheden van samenwerking binnen een gezondheidscentrum ten volle benutten. Daarom is het nodig voorafgaand aan het realiseren van een MFA te beschrijven welke meerwaarde het heeft om bij elkaar in één gebouw gehuisvest te zijn. De behoeftes van bewoners uit een Vinexwijk, plattelandsdorp of een achterstandswijk verschillen onderling sterk. Vooraf moet worden bepaald welke functies een wijk nodig heeft en (dus) welke functies in een MFA passen.

Mensen versus mensen

Het succes van een MFA valt of staat bij de mensen binnen de organisatie. Als de verschillende participanten de meerwaarde niet zien van het samen wonen in één gebouw, zal de accommodatie nooit een succes worden. Daar tegenover staat dat gemotiveerde, bevlogen, ambitieuze mensen op de drie verschillende sporen (inhoud, gebouw, organisatie) garant staan voor succes.

Rendement versus rendement

Op het gebied van maatschappelijk rendement is nog weinig bekend. Veel mensen zien wel voordelen en verwachten ook dat samenwerking een bepaald maatschappelijk rendement oplevert, maar kunnen dit aan de hand van cijfers niet aannemelijk maken. Metingen op dit gebied zijn zeldzaam. Kortom: verschillende MFA's werken vanuit het gevoel dat een bepaald rendement wordt gehaald. Of dit daadwerkelijk ook het geval is, is onbekend. ■



Inventarisatie 24
multifunctionele accommodaties

vrijgegeven door de Kopgroep | mei 2008

www.de-kopgroep.nl